

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИМЕЊЕНИ МЕНАџМЕНТ, ЕКОНОМИЈУ И
ФИНАНСИЈЕ, БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
ФАКУЛТЕТА ЗА ПРИМЕЊЕНИ МЕНАџМЕНТ, ЕКОНОМИЈУ И
ФИНАНСИЈЕ

Београд, мај 2017.

САДРЖАЈ

- Стандард 1.** Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2.** Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3.** Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4.** Квалитет студијског програма
- Стандард 5.** Квалитет наставног процеса
- Стандард 6.** Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- Стандард 7.** Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8.** Квалитет студената
- Стандард 9.** Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10.** Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11.** Квалитет простора и опреме
- Стандард 12.** Финансирање
- Стандард 13.** Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14.** Систематско праћење и периодична провера квалитета

СТАНДАРД 1: СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

СТАНДАРД 1: СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета која је доступна јавности.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Стратегија обезбеђења квалитета (у даљем тексту: Стратегија) је развојни документ из области обезбеђења квалитета високог образовања у Високошколској установи – **Факултету за примењени менаџмент, економију и финансије** (у даљем тексту Факултет), која дефинише основне приоритете у области обезбеђења квалитета високог образовања, као и начине њиховог остваривања. ([Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета](#))

Стратегију обезбеђења квалитета усвојио је Савет Факултета на предлог Наставно-научног већа. Стратегија обезбеђења квалитета је доступна јавности и објављена је на сајту Факултета (<http://www.mef.edu.rs>). Такође, на сајту Факултета објављена је и [Изјава о политици квалитета](#).

Стратегија обезбеђења квалитета је документ трајаног карактера, који ће се периодично преиспитивати и мењати, односно допуњавати, и служи као основ за израду акционих планова у области обезбеђења квалитета (краткорочних, средњорочних и дугорочних).

Оквир стратегије обезбеђења квалитета

Факултет је у складу са успостављеном мисијом и визијом, основним задацима и циљевима, опредељен да систематски ради на унапређењу квалитета својих програма и свих области обезбеђења квалитета.

Универзитет Привредна академија у Новом Саду у чијем саставу је Факултет поседује *Management system as per EN ISO 9001:2008* (<http://www.privrednaakademija.edu.rs>) и у потпуности је опредељен да континуирано унапређује функционалан и транспарентан систем менаџмента квалитета, у складу са дефинисаним стандардима.

Обезбеђење система за менаџмент квалитета омогућава даље развијање наставно-образовног процеса са циљем стицања потребног нивоа знања и вештина према исходима акредитованих студијских програма, што треба да осигура даље повећање ефикасности студирања и усавршавање наставног и руководећег кадра.

Стратегија, као основа за управљање целокупним процесима на Факултету, дефинише стратешка опредељења, приоритете и правце деловања Факултета у обезбеђењу квалитета високог образовања у складу са стандардима и најефикаснијом праксом у овој области.

У Стратегији се полази од одрживих развојних циљева друштва у целини и мисије Факултета у остваривању циљева високог образовања и она представља основу за израду акционих планова обезбеђења квалитета које треба остварити у одређеном периоду.

Стратегија обезбеђења квалитета представља јавни документ Факултета.

Стратегија обезбеђења квалитета служи као основ за даље планирање и израду планова у области унапређења квалитета, као и израду општих циљева квалитета који су специфични, мерљиви, изводљиви, релевантни и временски одређени.

Полазна основа стратегије се заснива на следећим документима:

- Закону о високом образовању;
- Статуту Факултета;
- Стандардима за обезбеђење квалитета.

Политика квалитета Факултета представља кључно полазиште и циљ топ менаџмента као највишег нивоа управљања на Факултету у правцу у којем ће се кретати и унапређивати Факултет. Она потврђује опредељење да запослени на Факултету раде на сталном усавршавању и унапређењу система управљања квалитетом. Дефинисана политика квалитета служи за усмеравање одлука које су у вези са сталним унапређењем образовног процеса.

Циљ Стратегије обезбеђења квалитета јесте унапређење свих излазних елемената из процеса у областима обезбеђења квалитета, као и подизање процеса на квалитативно виши ниво. Остварење постављених циљева се процењује кроз процес самовредновања, а резултати се користе као улазни елементи за континуирана побољшања система у целини.

Стратегија обезбеђења квалитета треба да обезбеди и осигура пружање образовних услуга, научне делатности, ненаставних активности и услуга високог квалитета својим студентима. У дугорочне циљеве које је Факултет поставио убрајају се:

- Унапређење квалитета наставно образовног процеса;
- Повећање ефикасности студирања;

- Унапређење квалитета научног и стручног рада;
- Повећање ефикасности система управљања.

Мере за обезбеђење квалитета

У мере за обезбеђење квалитета убрајају се екстерна контрола и интерне мере.

Екстерна контрола подразумева:

- Проверу квалитета, на основу Стандарда Националног савета за високо образовање, од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета (КАПК);
- Акредитацију Факултета, од стране Националног савета за високо образовање, у законом прописаном року.

У **интерне мере** за обезбеђење квалитета спадају:

- Усаглашеност са Стандардима усвојеним од стране Националног савета за високо образовање, и то:
  - Стандарда за акредитацију високошколских установа и студијских програма;
  - Стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета.
- Неговање културе квалитета;
- Обезбеђење квалитета путем активности Комисије за квалитет и Комисије за самовредновање;
- Утврђивање фактора који утичу на обезбеђење квалитета наставног процеса и процеса подршке (управљања) који се односе на следеће области:
  - **Квалитет наставног процеса**, (студијски програми, настава, наставно особље, научни и стручни рад, вредновање студената, уџбеници и литература, библиотека, информатички ресурси, простор и опрема, ненаставно особље);
  - **Квалитет управљања:**
    - Испитивање и уважавање захтева и предлога студента и њихово укључивање у наставни процес;
    - Обезбеђење интеракције образовног, стручног и научног рада;
    - развој и примена различитих метода, алата и техника у циљу побољшања система квалитета;

- Осигурање да топ менаџмент подржава систем обезбеђења квалитета и да омогућава да сви развијају и унапређују своје способности потребне за обезбеђење система квалитета у целини;

- Уочавање, анализа и примена искустава водећих високошколских институција у земљи и иностранству;

- Сарадња са државним и приватним институцијама из области менаџмента и бизниса, економских наука и информационих технологија;

- Обезбеђење активног учешћа студената у наставном процесу и осталим активностима Факултета (студентски парламент);

- Спровођење редовних интерних провера и преиспитивање система управљања квалитетом од стране менаџмента;

- Самовредновање у интервалу од највише три године;

- Обезбеђење јавности у раду.

Субјекти обезбеђења квалитета

Субјекти обезбеђења квалитета су сви запослени на Факултету. Поред њих, значајни субјекти за обезбеђење квалитета су студенти који су укључени у активности Факултета путем Студентског парламента и својих представника у организационим телима Факултета. Своја права и обавезе у обезбеђењу квалитета ови субјекти остварују кроз учешће у раду органа Факултета (Савет Факултета, Наставно-научно веће, Комисија за квалитет, Комисија за самовредновање, Студентски парламент, итд.), као и кроз свакодневну примену и унапређење процеса управљања квалитетом. Права и обавезе свих субјеката обезбеђења квалитета су регулисана [Мерама и субјектима обезбеђења квалитета](#) (Прилог 1.2.) Факултета. Сви субјекти имају право и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту, као и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

Поред кадровских, значајни субјекти обезбеђења квалитета су и простор, информатичка опрема, библиотечки фонд, као и информатичка подршка свим процесима рада. За спровођење мера унапређења квалитета одговорна је Комисија за обезбеђење квалитета.

Области обезбеђења квалитета

Ради достизања постављених основних задатака и циљева, Факултет посебну пажњу усмерава ка системском праћењу и унапређењу квалитета у следећим областима:

- Студијски програми;
- Наставни процес;
- Научноистраживачки рад;
- Вредновање студената;
- Уџбеници и литература;
- Ресурси;
- Ненаставна подршка и
- Управљање.

Организациона култура квалитета

Стратегија садржи и изражава опредељење Факултета за свеобухватну изградњу и стално унапређивање организационе културе квалитета.

Факултет своје активности усмерава ка изградњи културе квалитета, тако да сви запослени и студенти буду едуковани у вези са начелима система квалитета, о стандардима које треба достићи и својим правима и обавезама у домену квалитета.

Организациона култура представља заједничке норме, понашања, вредности, професионалну етику, очекивања, обичаје и начин обављања радних задатака запослених који се формирају током времена, а који се одражавају на целокупан позитиван утисак академске установе.

Организациона култура треба да буде осмишљена тако да подржава остварење визије, мисије и основних циљева и задатака образовног процеса. Она управља целокупним системом квалитета, а основни предуслов за систематско унапређење квалитета је укључивање свих запослених у тај процес. Због тога, организациона култура квалитета мора да буде константно усмеравана од стране менаџмента Факултета.

Низ веома битних фактора који начелно представљају темељ организационе културе у најширем смислу те речи огледа се кроз уверења, симболе, вредности и узоре. Такође, као и кроз конкретне и јасне елементе организационе културе (циљеви, политика, методи, награђивање), видљиви су ефикасно остварени циљеви.

Факултет истиче и потенцира следеће вредности:

- Професионални развој;

- Интегритет;
- Тимски рад;
- Ефективну комуникацију;
- Етичко понашање;
- Проактивно реаговање на промене.

Организациона култура квалитета је дефинисана на такав начин да подржава у свим својим сегментима могућност испуњења захтева студената путем примене различитих алата, техника и обуке за усавршавање организационих процеса, чији је резултат висок ниво квалитета наставног процеса. Одговорност за адекватну реализацију целокупног система квалитета преузимају сви запослени.

У свом опредељењу и основним циљевима, Факултет је дугорочно усредсређен на континуиран рад на изналажењу нових начина за унапређење квалитета путем сталних обука запослених у погледу управљања квалитетом.

Поред дефинисаних вредности Факултет тежи даљем развоју и унапређењу:

- Добрих међуљудских односа;
- Осећаја заједништва;
- Осећаја личне одговорности за резултате рада;
- Поверења;
- Спремности на промене и адаптацију.

Култура квалитета доприноси успешној имплементацији Стратегије обезбеђења квалитета, као и њено функционисање. У креирању потребне културе квалитета учествују Комисија за обезбеђење квалитета и менаџмент Факултета, који је подржавају путем примене одговарајуће праксе управљања и организационе структуре.

Повезаност образовне и научноистраживачке делатности

Факултет осигурава и константно унапређује повезаност кључних процеса: научноистраживачког рада, стручне делатности, наставног процеса и образовне функције, подстичући наставнике и сараднике да се баве научноистраживачким радом у својој ужој области. Факултет подстиче учешће студената на стручним скуповима чиме се проширује стицање знања и додатних вештина студената ван традиционалног вида наставе. Као

результат овог процеса добијају се веома битни излазни елементи из процеса научноистраживачког рада који на одређен начин представљају улазне елементе у процес извођења наставе.

Јавност имплементације стратегије

Као јавни документ, Стратегија је доступна свим запосленима, студентима и широј јавности посредством објављивања на јавним огласним просторима на Факултету, као и посредством веб-сајта Факултета www.mef.edu.rs. Факултет на тај начин врши промовисање својих стратегијских опредељења, како међу запосленима и студентима, тако и у јавности.

Преиспитивање и унапређење

Стратегију обезбеђења квалитета најмање једном годишње преиспитују стручни и пословодни органи Факултета (Савет, Наставно-научно веће, Катедре, Студентски парламент и Комисија за обезбеђење квалитета). Обезбеђено је усаглашавање Стратегије са циљевима као и са могућностима њеног практичног остварења и реалне примене у постојећем окружењу. У ту сврху примењују се бројне методе попут јавне дискусије, расправе, округлог стола и сл. Као основу резултата процеса преиспитивања Савету Факултета се предлажу мере, начини и методе за унапређење Стратегије.

Менаџмент Факултета, обезбеђује посебне методе како би садржај и смисао Стратегије обезбеђења квалитета били познати и разумљиви свим запосленима.

Акциони план

За спровођење Стратегије Комисија за квалитет сачињава [Акциони план унапређења квалитета Факултета](#) (Прилог 1.3) са [Одлуком о његовом усвајању](#) (Прилог 1.3.а) којим се ближе утврђују циљеви, мере и активности које се предузимају за правовремено остварење очекиваних резултата са роковима извршења, као и надлежна тела и конкретна задужења за спровођење тих мера.

У стратешке циљеве које је Факултет дефинисао убрајају се:

- Испуњење и одржавање Националних стандарда квалитета за акредитацију високошколских установа и студијских програма свих нивоа студија.

- Имплементација и унапређење система менаџмента квалитетом Факултета (*QMS – sistem menadžmenta kvaliteta*) у складу са захтевима међународних стандарда квалитета (ISO 9001:2008).

- Испуњење, одржавање и континуирано побољшање квалитета студијских програма, унапређење квалитета образовног процеса и вредновања студената на свим нивоима студија, повећање ефикасности студирања.

- Унапређење квалитета научног и стручног рада.

- Стварање и одржавање услова у којима ће студентима бити понуђени најсавременији студијски програми, најбољи услови за учење, практични рад и ваннаставне активности, које ће им након завршетка студија омогућити запослење у земљи и иностранству.

- Повећање ефикасности управљања.

У мере и активности које Факултет предузима ради унапређења квалитета образовног процеса сврстава се и утврђивање степена задовољства студената наставним плановима и програмима, педагошким радом наставника и радом ненаставног особља у стручним службама (Библиотеци, Студентској служби, Финансијској и Техничкој служби). У ту сврху спроводи се анкетање студената на свим студијским програмима током семестара, а резултати анкете служе за предузимање корективних мера у циљу унапређења образовног процеса.

Анкетирање студената представља ефикасан инструмент самовредновања које Факултет користи у функцији праћења, обезбеђивања, унапређивања и развоја квалитета студијских програма, наставе и услова рада на Факултету.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ, АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ

Факултет успешно примењује екстерне и интерне мере за обезбеђење квалитета. Припремом Извештаја за самовредновање Факултет очекује спољашњу проверу квалитета од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Факултет је, примењујући мере за обезбеђење квалитета, почео са припремама за следећу, законом прописану реакредитацију. Своје пословне активности Факултет је усагласио са Стандардима усвојеним од стране Националног савета за високо образовање (Стандарди за акредитацију високошколских установа и студијских програма; Стандарди за

самовредновање и оцењивање квалитета). Факултет негује културу квалитета и формирањем Комисије за квалитет и Комисије за самовредновање, јасно исказује своје опредељење ка континуираном обезбеђењу квалитета.

Општа оцена испуњености стандарда у високошколској установи је да Факултет има стручан наставни кадар, наставне програме који су релевантни за мисију Факултета, и који су усмерени на оспособљавање студената за самостални практични рад, јасне захтеве за усклађеност програма са програмима сродних високошколских установа из иностранства и квалитетан наставни процес. Факултет располаже адекватним ресурсима за учење као и системом и стандардима за вредновање и самовредновање квалитета рада.

Менаџмент Факултета подржава систем обезбеђења квалитета и континуирано ради на развијању способности које су потребне за обезбеђење система квалитета код свих запослених. Факултет је успоставио контакте и сарадњу са државним и приватним институцијама из научних области менаџмент и бизнис и економске науке. Факултет подстиче активно учешће студената у свим областима рада, а посебно се истиче активност студената у раду Наставно-научног већа, као и у процесу самовредновања.

Процес подизања свести и развијање способности потребне за обезбеђење система квалитета код запослених је дуготрајан, па очекивани ефекти не могу брзо бити видљиви. Због обавеза које студенти имају (колоквијуми, семинарски радови, испити и др.), њихов допринос унапређењу квалитета није на очекиваном нивоу. Факултет своје могућности у погледу даљег развоја и напретка усмерава у побољшање постојећих и отварање нових студијских програма. Ослањајући се на досадашња искуства у школовању кадрова из области менаџмента, бизниса и информационих технологија, Факултет очекује потврду свог успешног образовног рада у повећању броја студената као и у квалитетнијем образовању које захтевају савремене потребе тржишта.

Факултет располаже стручним кадром (наставним и ненаставним особљем). Прихватање политике квалитета и Стратегије обезбеђења квалитета, наишло је на добар одзив и позитивну реакцију код свих запослених.

Активно учешће у процесима везаним за обезбеђење, контролу и унапређење квалитета, запослени остварују кроз активности Комисије за самовредновање, Комисије за квалитет, Наставно-научног већа и других радних тела. Запослени могу бити истовремено ангажовани у више комисија и на више послова везаних за обезбеђење, контролу и унапређење квалитета, што се може одразити на извршавање њихових редовних обавеза.

У будућности се може очекивати континуитет у примени Стратегије за обезбеђење квалитета, као и подизање квалитета на виши ниво кроз континуирани процес целокупног унапређења ове области.

Факултет ће своје напоре усредсредити на примену Стратегије за обезбеђење квалитета кроз чешћу и свеобухватнију комуникацију са запосленима и њиховим мотивисањем за рад.

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Комисија за обезбеђење квалитета сматра да се постојећа Стратегија обезбеђења квалитета може унапредити са додатним активностима како би резултати били потпунији и конкретнији.

2. Ажурирање постојеће Стратегије обезбеђења квалитета.

3. Унапређење организационе културе квалитета кроз интензивирање обуке запослених и студената.

Применом мера за обезбеђење квалитета и сталном контролом, уз обезбеђење потребних ресурса, Факултет ствара услове за постизање жељене ефикасности, ефикасности и економичности.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 1

Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета.

Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета.

Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама.

**СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ
КВАЛИТЕТА**

СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета рада који су доступни јавности.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА 2

Стандарди за обезбеђење квалитета обезбеђују остваривање визије, мисије и циљева Факултета, дефинисане Стратегијом обезбеђења квалитета. Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минимални ниво квалитета рада Факултета.

Стандарди за обезбеђење квалитета у областима дефинисаним Стратегијом обезбеђења квалитета Факултета, [Правилником о самовредновању](#) (Прилог 2.1) и [Правилником о обезбеђењу квалитета](#) (Прилог 1.3) су:

1. Систем (организациона структура) обезбеђења квалитета

- Послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри, Комисије за квалитет и других органа и субјеката квалитета у доношењу и спровођењу стратегије стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

- Учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета.

2. Квалитет студијских програма

- Праћење и провера циљева и структуре студијских програма.
- Праћење и провера радног оптерећења студената у оквиру студијског програма.
- Осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету студијског програма од екстерних заинтересованих страна.

3. Квалитет наставног процеса

- Интерактивност наставе и укључивање примера из праксе у наставу.
- Професионални рад наставника и сарадника.
- Доношење и поштовање планова рада по предметима.
- Праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случајевима када квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

4. Квалитет научноистраживачког и стручног рада

- Непрекидно и систематско подстицање, обезбеђење услова, праћење и провера резултата научноистраживачког и стручног рада.
- Укључивање резултата научноистраживачког и стручног рада у наставни процес.

5. Квалитет наставника и сарадника

- Планирање и избор наставника и сарадника на основу законом прописаног поступка.
- Стварање услова за перманентно образовање и усавршавање наставника и сарадника.
- Провера квалитета рада наставника и сарадника у настави.

6. Квалитет студената

- Селекција студената у складу са резултатима постигнутим на пријемном испиту.
- Оцењивање целокупне активности студената на основу њиховог ангажовања на настави и испуњавању предиспитних и испитних обавеза.
- Перманентно праћење и проверавање резултата оцењивања и пролазности студената и предузимање одговарајућих мера у случају потребе.

7. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

- Доношење и спровођење прописа за обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.

8. Квалитет управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке

- Утврђивање надлежности и одговорности органа управљања.
- Утврђивање надлежности и одговорности стручних служби Факултета.
- Перманентно праћење и провера рада органа управљања и јединица за ненаставну подршку.

9. Квалитет простора и опреме

- Обезбеђивање и унапређење адекватног обима и структуре простора и опреме.

10. Квалитет финансирања

- Обезбеђивање и унапређење континуираног финансирања.

- Квалитетно финансијско планирање.
- Транспарентност у употреби финансијских средстава.
- Обезбеђивање дугорочне финансијске стабилности.

11. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

- Студентске организације и студентски представници у телима Факултета.
- Анкетирање студената о квалитету Факултета.

12. Систематско праћење и периодична провера квалитета

- Континуирано и систематско прикупљање информација о обезбеђењу квалитета.
- Периодична провера у свим областима обезбеђења квалитета.

Поступцима за обезбеђење квалитета испуњавају се Стандарди за обезбеђење квалитета, који гарантују минималан ниво квалитета рада Факултета, по следећим елементима:

1. Систем (организациона структура) обезбеђења квалитета

- Факултет формира Комисију за квалитет.
- Факултет формира Комисију за самовредновање.
- Правилником о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, органа управљања и услова рада, прописују се подручја вредновања и начин рада Комисије за самовредновање, која делује у складу са Стратегијом обезбеђења квалитета и под надлежношћу Комисије за квалитет.

2. Квалитет студијских програма

- Квалитет студијских програма се обезбеђује поштовањем Закона о високом образовању којим је утврђен садржај студијског програма и поштовањем Стандарда за акредитацију студијских програма које је донео Национални савет за високо образовање и којима је утврђена структура студијских програма.
- Факултет обезбеђује квалитет студијских програма праћењем и провером њихових циљева, садржаја и структуре, као и кроз осавремењивање курикулума студијских програма и њихову упоредивост са курикулумима студијских програма одговарајућих страних високошколских установа.
- Факултет обезбеђује учешће студената у оцењивању квалитета студијских програма.

3. Квалитет наставног процеса

- Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз примену иновативних метода наставе, професионалан рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, редовним праћењем и вредновањем рада студената као и уважавањем различитих потреба и захтева студената.

- Посебан вид провере квалитета наставног процеса обезбеђује се анкетирањем студената за спровођење студентског вредновања педагошког рада наставника.

4. Квалитет научноистраживачког рада

- Квалитет научноистраживачког рада на Факултету се обезбеђује у циљу развоја науке, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног подмлатка, увођења студената у научно-истраживачки рад, усаглашавања делатности Факултета са окружењем, као и стварања материјалних услова за рад и развој Факултета.

- Факултет има Правилник о образовању, стручном оспособљавању и усавршавању запослених који доноси Наставно-научно веће Факултета. Стручно оспособљавање и усавршавање је право и обавеза запослених. На тај начин се постиже квалитет научно-истраживачког рада.

5. Квалитет наставника и сарадника

Стандард квалитета наставника и сарадника Факултета обезбеђује се:

- Применом Правилника о избору у звања наставника и сарадника;
- Систематским праћењем и подстицањем научне и педагошке активности наставника и сарадника;
- Обезбеђивањем учешћа наставницима и сарадницима на научним и стручним скуповима;
- Вредновањем при избору наставника и сарадника, повезаности њиховог рада у образовању са радом на пројектима у другим областима живота;
- Спровођењем дугорочне политике квалитетне селекције младих кадрова и њиховог напретка и усавршавања.

6. Квалитет студената

Стандард квалитета студената Факултета се постиже:

- Обезбеђивањем потенцијалним и уписаним студентима свих релевантних информација и података везаних за њихове студије;
- Поштовањем законских критеријума у вредновању резултата постигнутих у претходном школовању и резултата постигнутих на пријемном испиту при селекцији студената за упис на Факултет;
- Оцењивањем студената по унапред објављеним критеријумима, правилима и процедурама;
- Систематичним праћењем и проверавањем оцена студената по предметима и кориговањем евентуалних неправилности;
- Усклађивањем метода оцењивања студената и знања која студенти усвајају током наставног процеса са циљевима, садржајима и обимом студијског програма;
- Систематичним праћењем и проверавањем пролазности студената по предметима, програмима и годинама и исправљањем евентуалних неправилности;
- Обезбеђивањем коректног и професионалног понашања наставника према студентима током оцењивања и током свих контаката наставника са студентима;
- Пружањем помоћи у раду одговарајућег облика студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању у складу са Законом;
- Гарантовањем једнакости и равноправности студената по свим основама.

7. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, Факултета обезбеђује се:

- Одговарајућим уџбеницима и другим додатним училима и материјалима за припрему испита које има сваки предмет, а који су унапред одређени и познати;
- Библиотеком опремљеном потребним бројем библиотечких јединица;
- Библиотечким фондом који је доступан корисницима и који се обогаћује новим издањима публикација;
- Систематичним праћењем, оцењивањем и унапређењем структуре и обима библиотечког фонда;
- Неопходним информатичким ресурсима за савлађивање градива, потребним бројем рачунара и друге информатичке опреме одговарајућег квалитета и приступом интернету.

Факултет има Правилник о издавању уџбеника и издавачкој делатности у којем су прецизирани параметри који доприносе обезбеђивању стандарда квалитета уџбеника.

8. Квалитет управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке

Стандард квалитета управљања Факултет обезбеђује општим актом, у складу са Законом:

- Статутом Факултета - дефинисани су органи управљања, њихове надлежности и одговорности у управљању Факултетом;
- Статутом Факултета дефинисана је и структура Факултета, његове организационе јединице, њихове надлежности и одговорности.

Стандард квалитета управљања Факултетом и стандард квалитета ненаставне подршке, Факултет обезбеђује на следећи начин:

- Радом и деловањем управљачког и ненаставног особља Факултета који су доступни оцени студената и јавног мњења;
- Обезбеђивањем броја, као и квалитета ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију;
- Обезбеђивањем управљачком и ненаставном особљу перманентног образовања и усавршавања на професионалном плану.

9. Квалитет простора и опреме

Стандард квалитета простора и опреме, Факултет обезбеђује:

- Поседовањем просторних капацитета учионица, амфитеатара и осталих просторија за квалитетно обављање своје делатности;
- Поседовањем адекватне техничке и друге специфичне опреме за квалитетно извођење наставе на свим студијским програмима и годинама студија;
- Усклађивањем опреме са потребама наставног процеса и броја студената;
- Поседовањем простора опремљеног техничким и осталим уређајима, који особљу омогућавају фотокопирање, штампање, скенирање;
- Обезбеђивањем свим запосленим и студентима неометан приступ информационим технологијама и различитим врстама информација у електронском облику, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

10. Квалитет финансирања

Стандарде квалитета финансирања, Факултет обезбеђује:

- Дугорочно обезбеђеним финансијским средствима неопходним за реализацију наставног процеса и научно-истраживачке делатности;
- Планирањем коришћења финансијских средстава чиме се обезбеђује финансијска стабилност и ликвидност у дужем временском периоду;
- Јавношћу свих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештаје о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет Факултета.

11. Улога студената у самовредновању и провери Факултета

Стандард: Улога студента у самовредновању и провери квалитета, Факултет обезбеђује:

- Учешћем студената у Комисији за квалитет;
- Утврђивањем ставова и мишљења студената о Стратегији обезбеђивања квалитета и стандардима и поступцима обезбеђивања квалитета и другим документима којима се обезбеђује квалитет рада Факултета укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета Факултета;
- Спровођењем анкета међу студентима ради утврђивања нових ставова, предлога и мишљења о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања, јавним објављивањем тих анкета и њиховим укључивањем у укупну оцену самовредновања и оцену квалитета.

12. Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард Систематско праћење и периодична провера квалитета, Факултет **испуњава**:

- Спровођењем поступка и оцењивањем квалитета и остваривањем свих задатака од стране субјеката у систему обезбеђивања квалитета Факултета;
- Обезбеђивањем услова и инфраструктуре за редовно и систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања;
- Обезбеђивањем повратних информација о компетенцијама дипломираних студената путем редовних контаката са послодавцима и бившим студентима;

- Обезбеђивањем података потребних за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета;

- Периодичним оцењивањем самовредновања и провером нивоа квалитета, током којих се проверава утврђена стратегија и поступци за обезбеђење квалитета, као и достизање стандарда квалитета.

Са резултатима периодичне провере Факултет упознаје наставнике, сараднике, студенте, Комисију за контролу квалитета и јавност.

Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета су утврђени Правилником о самовредновању квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, органа управљања и услова рада. Факултет је стандарде и поступке за обезбеђење квалитета учинио доступним наставницима, студентима и јавности на интернет страници Факултета. (<http://www.mef.edu.rs/>) Факултет периодично преиспитује, анализира и унапређује стандарде, као и поступке за обезбеђивање квалитета, на састанцима Комисије за самовредновање.

Тренутно је у току усвајање преосталих докумената и правилника из ове области. Организациона култура квалитета је предмет сталног унапређења, а неопходно је и интензивирати обуке запослених у области управљања квалитетом, као и документовање процеса и активности спроведених са циљем унапређења квалитета.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ:

Факултет има формирану Комисију за квалитет са циљем реализације стандарда за обезбеђење квалитета. Квалитет студијских програма се обезбеђује поштовањем Закона о високом образовању, праћењем и провером њихових циљева, садржаја и структуре, као и кроз осавремењивање курикулума студијских програма. Факултет организује проверу квалитета наставног процеса анкетирањем студената, које се изводи према Правилнику о самовредновању. Примењује се и Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета, како би се повећао квалитет наставног особља. Факултет усмерава посебну пажњу на спровођење дугорочне политике квалитета кроз селекцију младих кадрова. Као коначан ефекат овакве кадровске праксе и политике Факултет очекује посебне резултате на пољу напретка и усавршавања наставничког кадра. Активно се ради на подизању нивоа квалитета студената праћењем и

проверавањем пролазности студената по предметима, програмима и годинама. Факултет подстиче учешће наставника и сарадника на научним и стручним скуповима у циљу подизања њихових компетенција.

Захваљујући примени политике селекције младих кадрова у наредном периоду, очекује се да се квалитет наставног кадра знатно повећа, како због учешћа наставника и сарадника на научним и стручним скуповима, тако и због њиховог стручног усавршавања. Радом на константном унапређењу наставног процеса, студијских програма, наставног особља и побољшањем глобалне економске ситуације у земљи, која утиче на заинтересованост и могућности студирања, Факултет у наредном периоду може очекивати повећање броја и квалитета студената.

Факултет путем својих катедри континуирано унапређује и осавремењава студијске програме и на тај начин побољшава њихов квалитет.

Осавремењивањем студијских програма, а нарочито поклањањем пажње и усвајањем позитивних искустава факултета међународног карактера, јавља се потреба додатног ангажовања наставног особља као и других ресурса на Факултету чиме се повећавају трошкови Факултета.

Унапређивањем студијских програма Факултет доприноси свом позитивном имиџу, који прати савремене токове у областима менаџмента и бизниса, економских наука и информационих технологија, као јединствена и сигурно позиционирана институција на тржишту високошколских установа. Осавремењивањем студијских програма Факултет постаје атрактивнији за потенцијалне студенте, па се и на тај начин у скоријој будућности може очекивати повећање броја уписаних студената.

Унапређивање квалитета студијских програма је задатак и конкурентних високошколских установа, па је стога приоритет Факултета да буде корак испред конкуренције, и да константно ради на унапређењу и усавршавању својих студијских програма.

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Стандарди и поступак за обезбеђивање квалитета садрже све елементе који су предвиђени стандардом које је усвојио Национални савет за високо образовање. Стандард је испуњен у потпуности, чиме се доказује одлучност менаџмента и запослених да константно раде на обезбеђењу и унапређењу стандарда квалитета као и процеса система менаџмента квалитетом. Усвојеним Правилником о обезбеђењу квалитета, као и

Стратегијом обезбеђења квалитета обезбеђује се и контролише квалитет у свим сегментима делокруга рада Факултета. Стандарди су јавно доступни.

2. Потребно је извршити анализу свих правилника у току њихове примене, утврдити степен корелације између појединих аката, извршити евентуалне корекције и ускладити их са потребама, не само са становишта обезбеђења и контроле, већ и у циљу унапређења квалитета.

3. Потребно је наставити са сталном мотивацијом особља и студената од стране менаџмента Факултета, како би се стандарди за обезбеђење квалитета и процеси система менаџмента квалитета стално унапређивали. Механизми обезбеђења квалитета ће се стално усавршавати, прецизирањем интерних стандарда у процесу самовредновања, инсистирањем на контроли и унапређењу квалитета на Факултету.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 2

Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе.

Прилог 2.2. Усвојени План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета.

Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

На Факултету за примењени менаџмент, економију и финансије, Систем обезбеђења квалитета дефинисан је у организационој структури Факултета. Систем надлежности, одговорности, поступака, процеса, ресурса и провере којима се обезбеђује квалитет заснован је на документима и у потпуности је примењен.

Статутом Факултета прецизиране су одреднице о квалитету кроз дефинисање организационе структуре и надлежности сваке организационе јединице. Тако су Статутом Факултета дефинисане надлежности и рад Савета Факултета, као органа управљања, декана Факултета као органа пословођења, колегијума као стручног тела и наставних, односно ненаставних организационих јединица.

Наставне јединице су организоване кроз катедре. Наставно особље је укључено у процес одлучивања на припадајућим катедрама, а одлуке се доносе на седницама које се одвијају у просторијама Факултета.

Посебна пажња у Статуту Факултета је посвећена раду Наставно-научног већа које представља највиши стручни орган Факултета, а кога сачињавају наставници и сарадници Факултета. Седнице Наставно-научног већа Факултета се одржавају по потреби, са јасно дефинисаним дневним редом, и са најавом од најмање три радна дана унапред. Присуство седницама Наставно-научног већа је обавезно за наставно особље, представнике ненаставног особља и представнике студената.

Ненаставне јединице су организоване кроз стручне службе за правне, финансијско-рачуноводствене, послове везане за студентска питања, библиотеку, пословно техничку и информатичку подршку. Декан Факултета је непосредно одговоран за функционисање ових служби, што остварује одржавањем свакодневних састанака, анализирањем евентуалних проблема и договорима о функционисању служби.

Статутом Факултета је јасно дефинисан и подстакнут рад Студентског парламента, посредством којег студенти остварују и штите своја права и интересе на Факултету.

Учешће студената на седницама Наставно-научног већа и на састанцима Катедри је предвиђено, па се тим поводом упућују позиви за учешће. У зависности од њихових тренутних обавеза (испитни рокови, распуст и сл.), дешава се да се студенти не одазову овим састанцима, али им се достављају донесене одлуке, у форми која је прилагођена тематици.

Стратегија обезбеђења квалитета подразумева документованост, промоције, спровођење и унапређење квалитета, што је организовано кроз транспарентност рада Факултета, објављивањем свих релевантних обавештења на огласним таблама, а посебно на сајту Факултета, на којем постоји могућност увида у све информације. На огласним таблама које се налазе у наставним просторијама, истакнуте су све битне информације, почев од распореда наставе, преко резултата колоквијума, испита, до обавештења о изменама или стручним предавањима која се организују на Факултету. Поред појединачних, постоји заједничка огласна табла која служи за информације општег карактера, као што су време уписа године, табеле и обавештења везана за научне скупове, стипендије, размену студената и сл., као и табла Студентског парламента и табла која је везана за спорт и рекреацију. Сва обавештења се истовремено ажурирају на сајту Факултета, на ком постоји могућност логовања од стране студената и запослених ради добијања додатних обавештења.

Предвиђене Статутом, формиране су сталне комисије Факултета: Комисија за статутарна питања, Комисија за квалитет, Комисија за самовредновање, Комисија за мастер и докторске академске студије, Дисциплинска комисија, Комисија за људске ресурсе, које у начелу имају обавезу праћења и анализирања квалитета у свим областима деловања. Њихово оснивање и деловање су потврда жеље и обавезе сталног праћења квалитета у смислу обезбеђивања нормалних услова за остваривање основне делатности Факултета. Свака од наведених комисија има свој делокруг рад дефинисан одговарајућим општим актом Факултета.

Комисија за квалитет је стална комисија коју чине продекан за наставу, секретар Факултета, шефови катедри и представник студената. Самовредновање спроводи Комисија за самовредновање, која је састављена од продекана за наставу, представника свих катедри, представника ненаставног особља и представника студената. Комисија за самовредновање ради у складу са Правилником о самовредновању, који је донесен и усвојен од стране органа управљања.

Правилником о самовредновању квалитета су јасно дефинисани начин и поступци самовредновања у циљу праћења, обезбеђивања, унапређивања и развоја квалитета студијских програма, наставе и услова рада. Такође је дефинисан систем критеријума и инструмената самовредновања заснован на Стандардима за самовредновање и Стратегији обезбеђења квалитета, са посебним нагласком учешћа студената у поступку самовредновања, наставног и ненаставног особља, дипломираних студената и послодаваца свршених студената.

Основни начини вредновања студијских програма и наставног рада, дефинисани овим правилником су:

- анализа документованости и јавности студијских програма - која се спроводи сваког семестра утврђивањем усклађености података о наставним програмима и предметима од стране наставног особља, а на иницијативу Комисије за самовредновање;
- анализа записа о наставном раду - коју евидентирају сви учесници у наставном процесу свакодневно, на основу утврђених распореда, а које у случају неких неправилности продекан за наставу доставља декану, који доноси одговарајуће мере;
- студентско вредновање - вредновање од стране активних студената и студената који су завршили студије путем анкета које спроводи Комисија за самовредновање у тачно утврђеним роковима које је усвојило Наставно-научно веће у циљу праћења и правовременог деловања у случају одступања од утврђених нивоа квалитета;
- вредновање од стране државних и привредних субјеката за рад у органима државне управе и привреде кроз облике практичног оспособљавања, чиме се добија неопходна релација са привредним субјектима који оцењују ниво знања и вештина студената, који се практично оспособљавају;
- вредновање од стране послодаваца, као корисника услуга студената који су завршили студије подразумева успостављање корисне комуникације која би омогућила увид у потребе државе и привреде за стручним оспособљавањем кадра;
- самовредновање запослених у циљу сталног побољшања односа запослених према Факултету и међусобно, чиме процес рада на Факултету добија на квалитету и ефикасности.

Спровођење анкета и утврђивање чињеничног стања су основни кораци у прикупљању података за дефинисање нивоа квалитета, односно за каснију анализу и предузимање

конкретних мера. Постојање [Комисије за самовредновање](#) (Прилог 3.1), која о својим корацима редовно обавештава све запослене кроз седнице Наставно-научног већа, и на тај начин потврђује озбиљност утврђивања тренутне ситуације. Анкете које се спроводе у оквиру школске године су равномерно распоређене, а начин и услови спровођења су дефинисани протоколима, донесеним за сваку анкету посебно, и утврђени планом реализације, коју је усвојило Наставно-научно веће.

У оквиру анкетирања постоје следеће анкете:

- анкета нове генерације студената о претходном школовању и начину избора факултета и студијског програма се спроводи приликом уписа студената у прву годину студија;
- анкета студената о настави одређеног наставног предмета и раду наставника, асистената и сарадника у настави се спроводи у последњој седмици сваког семестра;
- анкета студената о раду Факултета (о раду службе за студентска питања, библиотеке, административног сектора, техничке службе одржавања, органа управљања) се спроводи у последњој седмици летњег семестра;
- анкета студената о условима рада (опремљеност учионица и покривеност студијских програма уџбеницима, практикумима, збиркама задатака и другим наставним публикацијама, квалитет и цене уџбеника) се спроводи у последњој седмици летњег семестра;
- анкета дипломираних студената о раду Факултета, студијским програмима, условима наставе, опреми, оспособљености за рад и даље напредовање се спроводи приликом добијања уверења о завршеним студијама, а сумира се на крају текуће школске године;
- анкета о процени студијског програма на основу професионалних компетенција запослених бивших студената коју попуњавају послодавци, спроводи се током целе године, а сумира се на крају текуће школске године;
- анкета о вредновању рада Факултета, организационих јединица, стручних органа и органа управљања од стране запослених се спроводи у последњој седмици летњег семестра;
- анкета за мерење задовољства послом, радним условима и квалитетом управљања од стране запослених спроводи се у последњој седмици летњег семестра.

Комисија за обезбеђење квалитета (Прилог 3.2) је у интересу праћења и побољшања квалитета вршила стални надзор свих процеса рада у оквиру Факултета, доносећи закључке о реализацији појединих сегмената и предлажући мере у циљу ефикаснијег пословања:

- Извештаји наставника о реализованој настави су сачињени од стране сваког наставника, којима је утврђиван обим реализоване наставе, као и усклађеност са предвиђеним планом реализације. Комисија је на крају школске године сумирала резултате, на основу којих су предложене мере за побољшање наставе, у оквиру дефинисања минимално потребног броја поена које студенти остварују на предиспитним обавезама. Ове мере је Наставно-научно веће усвојило и имплементирало у рад;

- Анализа анкета спроведених у току школске године је вршена на седницама Наставно-научног већа, а сумирана је од стране Комисије за обезбеђење квалитета. На основу извршених анализа Комисија предлаже мере побољшања рада кроз дефинисање термина одржавања анкета, евидентирање просечне оцене наставника, на основу које се може вршити поређење и праћење, као и разматрање проблема слабе посећености наставе појединих предмета од стране студената, организовањем тематске трибине уз сарадњу са Студентским парламентом. Предложена мера која подразумева присуство наставника на предавањима других колега у циљу побољшања методике извођења наставе и размене искустава одобрена је од стране већа, где је изванредан број наставника показао спремност да учествује у побољшању методике наставе, омогућујући колегама да анализирају и примене њихов начин рада.

Спроведене анкете су анализиране по студијским програмима, након чега се дошло до следећих закључака:

- просечна оцена наставника по наставним предметима налази се у високом опсегу (4,54 од могуће оцене 5), што је показатељ сталног усавршавања наставника, као и усаглашености са предвиђеним планом реализације;

- уважен је предлог наставника за максималним прилагођавањем свих студијских програма студентским потребама, у смислу реализације наставе кроз различите облике практичног ангажовања, анализу проблема кроз консултације и менторски рад у случају израде семинарских, завршних, приступних радова и докторских дисертација;

- уочен је проблем недовољне посећености наставе на свим студијским програмима, нарочито у време одржавања колоквијума, што представља изазов за предузимање правих корака у решавању овог проблема у наредном периоду;

- повремени проблеми са литературом се решавају на захтев катедри, које предлажу мере побољшања кроз куповину књига, односно издавање нових уџбеника.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ:

Надлежност Комисије за самовредновање

Комисија за самовредновање, која је састављена од продекана за наставу, председника Савета, представника свих катедри, представника ненаставног особља и представника студената, подразумева посебно тело чији је циљ праћење, обезбеђивање, развој и унапређење квалитета наставе и целокупног процеса рада на Факултету. Комисија за самовредновање ради у складу са Правилником о самовредновању, који је донесен и усвојен од стране органа управљања.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Чланови Комисије представљају све структурне делове Факултета што пружа могућност праћења квалитета у свим структурама, као и правремено уочавање потешкоћа или неправилности.	+++	Додатно ангажовање чланова Комисије, ван својих основних задатака представља одређени напор и често се манифестује неусаглашавањем термина окупљања.	+
Учешће ненаставног особља из редова информатичке подршке олакшава обраду података приликом спровођења анкета.	+++	Непостојање свих правилника дефинисаних Статутом могу понекад навести на погрешне одлуке приликом дефинисања појединих активности, што може Комисију за самовредновање довести у ситуацију погрешне процене.	+
Правилник о самовредновању утврђује оквир деловања Комисије, на основу чега су јасно прецизирани кораци које је потребно реализовати током године.	+++	Недовољна посећеност студената настави у недељама спровођења анкета резултат је неадекватне процене жељених параметара.	+
Представници студената, као чланови Комисије дају директан одговор на питања реализације појединих активности, што увелико олакшава рад.	+++	Проблем уноса података из анкета у базу података изискује велико ангажовање чланова Комисије.	+
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Сталност рада Комисије доприноси константности повећања квалитета рада Факултета, чиме се стварају веће могућности за уписом квалитетнијих кадрова.	+++	Због превеликог или неадекватног ангажовања чланови Комисије се могу мењати у неодговарајућим временским роковима, што би довело до непотребног губљења континуитета у раду.	+
Афирмацијом нових кадрова се велики део анкета може превести у електронски облик, што би убрзало процес добијања коначних резултата, на основу којих би Комисија могла ефикасније предлагати мере за побољшање иунапређење квалитета.	++	Неадекватне базе података, или нестручни кадар могу довести до неадекватних анализирања унетих података.	+

Надлежности Наставно-научног већа, као стручног органа у систему обезбеђења квалитета

Статутом Факултета су дефинисане надлежности и рад Наставно-научног већа као највишег стручног органа Факултета. Наставно-научно веће чине наставници и сарадници Факултета, који својство члана Наставно-научног већа стичу запослењем на Факултету и чији мандат траје док траје такво запослење.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
С обзиром да се већина одлука спроводи на основу мишљења Наставно-научног већа, мере и предлози за побољшање квалитета се јасно представљају директно заинтересованим актерима.	+++	Незаинтересованост појединих чланова већа може знатно умањити квалитет рада.	++
Како су сви запослени одговорни у систему обезбеђења квалитета у свом делокругу рада, једноставна је процедура изношења предлога на седницама Наставно-научног већа за унапређење истог.	++	Непостојање свих правилника дефинисаних Статутом могу понекад навести на погрешне одлуке приликом дефинисања појединих активности, што може Наставно-научно веће довести у ситуацију погрешне процене.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Активирање заинтересованих чланова наставног већа може допринети бољој и бржој процени предстојећих активности по питању развоја и повећања квалитета, нарочито у домену својих наставних предмета.	+	Повољна процена у оквиру претходних утврђивања нивоа квалитета може довести до стагнације појединих актера наставног процеса.	+
		Немогућност увођења нових метода у систему обезбеђења квалитета.	+

Надлежности студената у систему обезбеђења квалитета

Права, обавезе и одговорности студената су дефинисане Статутом Факултета. У систему обезбеђења квалитета се подразумева активно учешће студената кроз рад Комисије за самовредновање, кроз рад Студентског парламента и кроз учешће у раду Наставно-научног већа, односно Савета Факултета.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Активним учешћем студената се добија релевантна слика квалитета наставног процеса.	+++	Незаинтересованост студената може бити велика препрека, како у реализацији наставе, тако и у добијању конкретних и релевантних података о нивоу квалитета.	+
На основу исказаних ставова студената по питању наставних предмета, наставника, или других служби Факултета, јасно се могу предузети кораци ради побољшања рада.	++	Реализација колоквијума током недеље предвиђене за анкетирање директно умањује број студената која се појављује на предавањима, а самим тим и на анкетама.	++
		Поједини наставници имају негативну репутацију међу ранијим генерацијама студената која неоправдано може бити пренесена на активне студенте, чиме се може изгубити јасна слика стварног стања.	+

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
На основу реалне студентске процене јасно се могу видети мере које треба предузети у циљу повећања квалитета.	++	Мали број студената приликом анкетања може навести на погрешне процене, или неискористивост података.	+
Добра сарадња са дипломираним и већ запосленим студентима може имати јако повољан утицај на редефинисање наставних планова.	++	Негативни лични ставови појединих студената, изазвани лошом комуникацијом са особљем Факултета могу знатно утицати на умањење квалитета кроз негативну рекламу, саботажа активности и сл.	+

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Формирањем Савета Факултета, као органа управљања омогућено је усвајање Статута Факултета, а самим тим и осталих аката неопходних за несметано и квалитетно функционисање Факултета.

Један од усвојених правилника је Правилник о обезбеђењу квалитета који подразумева дефинисање:

- самовредновања у функцији праћења, обезбеђивања, унапређивања и развоја квалитета студијских програма, наставе и услова рада Факултета;
- начин и поступак самовредновања студија, педагошког рада наставника и рада ненаставног особља у посебним службама (Библиотеци, Студентској служби, административној, финансијској и техничкој служби);
- система критеријума и инструмената самовредновања по подручјима вредновања дефинисаних Стандардима за самовредновање и Стратегијом обезбеђења квалитета;
- начина учествовања студената у процесу самовредновања;
- начина самовредновања од стране студената, наставника, ненаставног особља и послодавца, свршених студената Факултета.

Усвајање правилника је омогућило јасно дефинисање надлежности Комисије за самовредновање, чије су се активности спроводиле и пре усвајања правилника, уз надзор Комисије за обезбеђење квалитета и наставног већа.

Усвајање плана спровођења самовредновања

Комисија за самовредновање сачињава годишњи план спровођења активности у циљу самовредновања, који усваја Наставно-научно веће, тако да су сви учесници активности које се обављају на Факултету упознати са временом и начином спровођења самовредновања, нарочито у циљу евалуације.

Развијање форме анкетног листића и упитника о чињеничном стању

Све активности које се спроводе на Факултету прате се кроз утврђивање чињеничног стања и анкетања учесника о начину реализације. Да би се осигурао квалитет реализације свих активности неопходно је вршити периодична поређења кроз анализе стручних органа, пре свега катедри и већа студијских програма у делу наставних активности, односно стручних ненаставних служби у делу ненаставних активности.

Анализе анкета од стране већа студијских програма подстичу развој постојећих наставних предмета, кроз стално праћење стручних дешавања и уврштавање нових достигнућа у градиво у циљу примењивости стручних вештина приликом запошљавања дипломираних студената. Оцене наставника и сарадника упућују катедре на разматрања најбољих решења у реализацији наставе.

Оснивање, надлежност и рад Комисије за самовредновање уређује се Правилником о обезбеђењу квалитета студијских програма, наставе, рада наставника, служби и услова рада, донетом на основу члана 17. Закона о високом образовању, и члана 27, Статута Факултета, као тела оформљеног да између осталог:

- припрема годишњи план рада и спроводи самовредновање;
- спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- примењује критеријуме и поступке из правилника које доносе Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Национални савет за високо образовање и друге надлежне институције;
- на захтев Комисије за акредитацију и проверу квалитета Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, доставља информације о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- подноси извештаје о спроведеним поступцима самовредновања Наставно-научном већу Факултета;
- предлаже мере за унапређивање квалитета наставног процеса декану Факултета и Наставно-научном већу.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 3

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).

Прилог 3.2. Списак свих анкета

Прилог 3.3 Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет је акредитовао пет студијских програма на основним академским студијама и пет студијских програма на мастер академским студијама.

Акредитовани студијски програми на **Основним академским студијама:**

- **ОАС Оперативни примењени менаџмент**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-02315/2014-04 од 06. 02. 2015. године за упис 54 студента. ([Прилог 4.3.](#))

- **ОАС Примењена економија и финансије**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-02716/2013-04 од 20. 06. 2014. године за упис 50 студената. ([Прилог 4.4.](#))

- **ОАС4 Примењене информационе технологије**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-01150/2014-04 од 08. 05. 2015. године за 60 студената. ([Прилог 4.5.](#))

- **ОАС Оперативни примењени менаџмент-студије на даљину**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-01077/2014-04 од 08. 05. 2015. године за упис 25 студената. ([Прилог 4.6.](#))

- **ОАС Примењена економија и финансије-студије на даљину**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-01077/2014-04 од 08. 05. 2015. године за 15 студената. ([Прилог 4.7.](#))

Акредитовани студијски програми **Мастер академских студија:**

- **МАС Планско процесни менаџмент**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-02315/2014-04 од 06. 02. 2015. године за упис 54 студента. ([Прилог 4.8.](#))

- **МАС Примењена економија и финансије** акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-02716/2013-04 од 20. 06. 2014. године за упис 50 студената. ([Прилог 4.9.](#))

- **МАС Планско процесни менаџмент – студије на даљину**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-01077/2014-04 од 08. 05. 2015. године за 7 студената. ([Прилог 4.10.](#))

- **МАС Примењена економија и финансије - студије на даљину**, акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-01077/2014-04 од 08. 05. 2015. године за 15 студената. ([Прилог 4.11.](#))

- **МАС1 Информационе технологије** акредитован је уверењем Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-00688/2016-06 од 24. 03. 2017. године за 32 студента ([Прилог 4.12.](#)).

Акредитовани студијски програм **Докторских академских студија:**

Студијски програм: Интегрално - развојни менаџмент, акредитован је од стране Националног савета за високо образовање (Решење о акредитацији бр. 612-00-00135/25/2010-04) од 10. 06. 2010., 10 студената, за сваку годину. ([Прилог 4.13.](#))

Студијски програми су савремени, прате најновије промене у областима које се изучавају, а садржаји наставних предмета стално се допуњују и усклађују са достигнућима науке у изучаваним научним областима. Наставу на Факултету реализују угледни професори са експертским знањима из теорије и праксе, и изграђеним методичко-дидактичким способностима наставника, а студент је основни субјекат наставног процеса у којем се интерактивно и менторски контролишу његове наставне активности и стимулативно оцењује допринос наставном процесу.

Поред сопственог искуства у наставно-образовном процесу, Факултет користи и достигнућа других високошколских установа, као и научних прилога стручњака. Факултет је успоставио сарадњу са низом сродних високошколских установа и привредних субјеката у земљи и иностранству.

Посебно је интензивирана сарадња са „бизнис базом” наше привреде, чији је основни циљ да Факултет као препознатљива академска „научна база” са својим специфичним студијским програмима испрати потребе привредног система и тиме обезбеди квалитетну подршку са стручним потенцијалом.

Механизми праћења квалитета студијског програма

Праћење реализације Плана извођења наставе дефинисано је Поступком планирања и реализације наставе на студијама првог, другог и трећег степена (www.mef.edu.rs). Овај документ дефинише ток процеса планирања и реализације наставе на Факултету. Њиме се дефинишу одговорности и овлашћења извршилаца свих активности, почевши од планирања наставе на Факултету, преко реализације наставе, до евалуације и извештавања о одржаној настави. Поступком планирања и реализације наставе дефинисана је документација за студијске програме и за наставнике (електронско евидентирање присуства студената предавањима и вежбама, евиденција оцена на колоквијумима и испитима, програм наставе који садржи распоред наставних јединица по недељама, циљеве и исходе наставе, податке о наставнику, литератури и начину оцењивања).

У оквиру сваког семестра спроводе се студентске анкете у којима студенти вреднују педагошки рад наставника и сарадника и дају оцене о наставним предметима (обимност садржаја, број часова, покривеност литературом, итд.), као и наставницима тих предмета (наступ, залагање, начин комуникације, разумљивост излагања, итд.). Након спроведене анкете, анализирају се резултати на деканском колегијуму, а верификују на седници Наставно-научног већа. Наставно-научно веће усваја Извештај о студентском вредновању педагошког рада наставника и план мера које је неопходно спровести у циљу даљег унапређивања наставног процеса.

Питања у анкети прецизно дефинишу све потенцијалне проблеме који би се могли идентификовати, али и омогућавају студентима да отворено и јасно изразе своје ставове о свим елементима која се односе на квалитет студијског програма. Ови показатељи из анкета, који су даље коришћени за анализу квалитета наставног процеса, наставника и сарадника, основни су предуслови за унапређење наставног процеса и евалуацију програма.

Од мера евалуације предузимане су следеће активности:

- ангажовање наставника и сарадника на писању уџбеника, скрипата и практикума за реализацију наставе;
- набавка стручне литературе за потребе реализације наставе, како би литература у Библиотеци Факултета била доступнија студентима;
- ангажовање наставника и сарадника на приређивању хрестоматија о програмским садржајима предмета;

– подршка наставницима на допунском ангажовању око додатног рада са студентима у циљу стручне промоције њихових резултата рада на стручно-научним скуповима;

– усклађивање семинарских вежби, дебата и других облика практичне наставе са савременим кретањима и тенденцијама у областима менаџмента и бизниса, економске науке и информационих технологија.

Заступљеност адекватних садржаја у студијском програму одређују и прате одговарајуће катедре. Одговорна особа за стално усклађивање садржаја програма (општих, стручних и апликативних) је продекан за наставу.

Евидентирање присуства студената настави обавља се електронски. Евидентирање времена почетка, трајања и завршетка часа, назива наставне јединице, као и присуства студената на предавањима и вежбама, обавља се применом информационог система за праћење наставе.

На седницама Наставно-научног већа редовно и периодично се процењују програми, активности и резултати у свим фазама реализације наставног процеса.

Исходи образовања

Исходи учења студијских програма основних академских студија су следећи:

Ознака исхода	Исходи учења
И1	Поседовање теоријског знања из референтне области.
И2	Способност коришћења стручне литературе и других извора информација.
И3	Способност самосталног реализовања задатака и доношење оптималних одлука.
И4	Стицање знања и вештина потребних за тимски рад.
И5	Способност за наставак студирања и образовања током целог живота.
И6	Способност примене стечених знања и вештина за успешно решавање сложених проблема у професионалном раду.
И7	Способност ефикасног праћења и усвајања новина у струци.
И8	Способност презентовања и преношења усвојених знања, сопствених идеја, закључака јавности.

Исходи учења студијских програма мастер академских студија су следећи:

Ознака исхода	Исходи учења
И1	Поседовање теоријског знања из референтне области.
И2	Способност коришћења стручне литературе и других извора информација.
И3	Способност самосталног реализовања задатака и доношење оптималних одлука.
И4	Стицање знања и вештина потребних за тимски рад.
И5	Способност за наставак студирања и образовања током целог живота.

Ознака исхода	Исходи учења
И6	Способности решавања проблема у новом или непознатом окружењу у ширем (интердисциплинарном) контексту повезаном са подручјем студирања.
И7	Способност ефикасносног праћења и усвајања новина у струци.
И8	Способност презентовања и преношења усвојених знања, сопствених идеја, закључака јавности.
И9	Самостално развијање и примена идеје у истраживачком контексту.

Исходи учења студијског програма Интегрални развојни менаџмент су следећи:

Ознака исхода	Исходи учења
И1	Систематско разумевање подручја студија и овладавање вештинама и методама истраживања релевантним за то подручје.
И2	Способност осмишљавања, спровођења и примене истраживачког рада употребом научних метода.
И3	Публиковање научноистраживачких резултата студената у релевантним националним и међународним научним часописима.
И4	Оспособљавање студената за критичку анализу, евалуацију и формулацију нових и сложених идеја.
И5	Оспособљавање студената да о питањима из области менаџмента расправљају са својим колегама, научном заједницом и представницима шире друштвене заједнице.
И6	Способности решавања проблема у новом или непознатом окружењу у ширем (интердисциплинарном) контексту повезаном са подручјем студирања.
И7	Способност ефикасносног праћења и усвајања новина у струци.
И8	Способност презентовања и преношења усвојених знања, сопствених идеја, закључака јавности.
И9	Самостално развијање и примена идеје у истраживачком контексту.

Обезбеђење исхода учења

Студијски програм за Основне академске студије је усаглашен са три инострана студијска програма и то са два програма европског и једним програмом америчког простора. Усаглашени су структура и обим наставних садржаја, док се у савладавању наставе користи референтна литература. Примерено се обрађују и студије случаја.

Факултет је приликом креирања студијског програма за Основне академске студије ускладио програм извођења наставе са програмима неколико иностраних, акредитованих институција.

Следи списак акредитованих иностраних програма са којима је програм Основних академских студија усклађен, са припадајућим веб-сајтовима:

Оперативно примењени менаџмент	
Назив институције	веб-сајт
Doba Fakultet, Maribor	http://www.doba.rs/rs/programi-i-upis/poslovanje-bachelor/lista-predmeta-2/1-godina/

Оперативно примењени менаџмент	
Назив институције	веб-сајт
Международный университет в Москве	http://interun.ru/poop.html#fm
Кемеровский государственный университет	http://www.kemsu.ru
Blackburn College, USA	http://blackburn.edu/
Wilhelm Büchner Hochschule	http://www.wb-fernstudium.de/
Swiss business school	http://www.smcuniversity.com/
Примењена економија и финансије	
Назив институције	веб-сајт
Blackburn College, USA	http://blackburn.edu/
Faculty of Economics and Business Administration, Berlin	http://www.hu-berlin.de/institutions/faculties-and-departments/economics-business-administration
University of the west in Timisoara, Faculty of economics and business administration, Romania	http://www.feaa.uvt.ro
Franklin Pierce University Rindge, New Hampshire, USA	http://www.franklin Pierce.edu/
University of Ljubljana, Faculty of economics	http://www.ef.uni-lj.si
Примењене информационе технологије	
Назив институције	веб-сајт
School of Computer Science The University of Manchester	http://www.cs.manchester.ac.uk/study/undergraduate/courses/computer-systems-engineering/?code=10254&pg=options
Univerzitet of Leeds Computing for Business	http://webprod1.leeds.ac.uk/catalogue/dynprogrammes.asp?Y=201112&P=BS-CT%2FBUS
Carnegie Mellon Univerzitet	http://www.csd.cmu.edu/academics/undergraduate/overview#bcsaexplore

Следи списак акредитованих иностраних програма са којима је усклађен програм Мастер академских студија, са припадајућим веб-сајтовима:

Планско процесни менаџмент	
Назив институције	веб-сајт
Международный университет в Москве	http://interun.ru/poop.html#fm
Кемеровский государственный университет	http://www.kemsu.ru
Blackburn College, USA	http://blackburn.edu/
Wilhelm Büchner Hochschule	http://www.wb-fernstudium.de/

Планско процесни менаџмент	
Назив институције	веб-сајт
Swiss business school	http://www.smcuniversity.com/
EADA, Barcelona, España	http://www.eada.edu
Southern Illinois University Carbondale, USA	http://www.cba.siu.edu/mba/
Franklin Pierce University, Rindge, New Hampshire, USA	http://www.franklinpierce.edu/
UT Dallas, USA	http://jindal.utdallas.edu/academic-programs/masters-programs/master-of-science-in-healthcare-management/
Примењена економија и финансије	
Назив институције	веб-сајт
Blackburn College, USA	http://blackburn.edu/
Faculty of Economics and Business Administration, Berlin	http://www.hu-berlin.de/institutions/faculties-and-departments/economics-business-administration
University of the west in Timisoara, Faculty of economics and business administration, Romania	http://www.feaa.uvt.ro
Franklin Pierce University Rindge, New Hampshire, USA	http://www.franklinpierce.edu/
University of Ljubljana, Faculty of economics	http://www.ef.uni-lj.si
Информационе технологије	
Назив институције	веб-сајт
University of Sussex, Brighton	http://www.sussex.ac.uk/study/masters/2017/engineering-and-informatics/information-technology-with-business-and-management-msc
Swansea University, Wales	http://www.swansea.ac.uk/postgraduate/taught/science/msc-computer-science/
Trinity Business School, Dublin	https://www.tcd.ie/business/masters/
London School of Business & Finance	http://www.lsbfi.org.uk/programmes/postgraduate/marketing/ma/digital-marketing-social-media
Madrid School of Marketing	http://www.madridschoolofmarketing.es/formacion/area-master/master-en-innovation-digital-marketing/
INSEEC Management & Communication Schools, Geneva	https://www.inseec.education/master-digital-marketing-social-media/
PACE University Seidenberg School of Computer Science And Information Systems, New York	http://www.pace.edu/seidenberg/ms-in-internet-technology
Boston University Metropolitan College	http://www.bu.edu/online/programs/graduate-degree/computer-information-systems/courses.shtml
STERN University, New York	http://www.stern.nyu.edu/programs-admissions/full-time-mba/academics/specializations/digital-marketing
RMIT, Melbourn	https://www.rmit.edu.au/study-with-us/levels-of-study/postgraduate-study/masters-by-coursework/mc208

Следи списак акредитованих иностраних програма са којим је програм Докторских академских студија усклађен, са припадајућим веб-сајтовима:

Интегрално развојни менаџмент	
Назив институције	веб-сајт
<u>Fakulteta za management Koper, Slovenia</u>	http://www.fm-kp.si/
<u>College of Business, USA</u>	http://www.cba.siu.edu/
<u>Ekonomski fakultet u Osijeku, Hrvatska</u>	http://www.efos-oim.com/
Международный университет в Москве	http://interun.ru/poop.html#fm
Кемеровский государственный университет	http://www.kemsu.ru
Blackburn College, USA	http://blackburn.edu/
Wilhelm Büchner Hochschule	http://www.wb-fernstudium.de/
Swiss business school	http://www.smcuniversity.com/
<u>EADA, Barcelona, España</u>	http://www.eada.edu
<u>Southern Illinois University Carbondale, USA</u>	http://www.cba.siu.edu/mba/
<u>Franklin Pierce University, Rindge, New Hampshire, USA</u>	http://www.franklinpierce.edu/
UT Dallas, USA	http://jindal.utdallas.edu/academic-programs/masters-programs/master-of-science-in-healthcare-management/

Начин усклађивања наставних метода, исхода учења и критеријума

Наставни процес се одвија према усвојеном Плану и програму. За изборне предмете студенти се опредељују на почетку школске године. Пре него што донесу одлуку о избору понуђених предмета, студентима се омогућава да се на презентацијама предмета у разговору са наставником упознају са планираним исходом учења, методом наставе и критеријумима оцењивања, односно да добију сва обавештења потребна за добру оријентацију у погледу знања која се од њих траже на испиту.

Теоријска настава се изводи кроз предавања и интерактиван рад са студентима. Факултет располаже довољним бројем наставника и сарадника за квалитетно обављање наставе. Наставници су обавезни да евидентирају присуство студената и њихово интересовање током предавања. На часовима појединих предмета се по потреби организују и предавања по позиву. Предавачи се у том случају бирају из реда страних и домаћих стручњака,

угледних професора и признатих експерата из научних области менаџмент и бизнис, економске науке и информационе технологије.

Праћење резултата наставног процеса, између осталог, спроводи се анкетом која својим питањима покрива предмете који се слушају у току текућег семестра. Резултати анкете се анализирају на седницама Наставно-научног већа.

На основу резултата анкета дошло се до закључка да су планирани исходи учења, у највећој мери испуњени.

Студенти су дали релативно високе оцене (просечна оцена 4,57) за сваку од ставки у којој су оцењивали усклађеност планираног и реализованог плана.

Оцена о начину рада, наставним методама и усклађености и доступности литературе је такође показала врло добре резултате, али и указалана то да неке тематске целине појединих предмета треба обрадити на други начин.

Поред ових активности, одржан је већи број састанака и разговора са студентима који су у новој школској години уписали студије. На основу свих до сада прибављених информација дошло се до јединственог става да је потребно извршити извесну корекцију програмских садржаја неких предмета и на тај начин повећати квалитет студијског програма.

Табела мапирања предмета

Мапирање предмета на основним академским студијама – Оперативно примењени менаџмент

Предмет	Исход предмета							
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8
Основи менаџмента	3	3	3	3	3	2	3	3
Основе економије	3	3	3	3	3	2	3	3
Социологија	3	3	1	3	3	2	2	3
Енглески језик I	3	3	1	2	3	3	3	3
Економика предузећа	3	3	3	3	3	2	3	3
Комуникационе вештине за менаџере	3	3	2	3	3	3	3	3
Квантитативне методе	3	3	3	3	3	3	3	3
Информациони системи	3	3	3	3	3	3	3	3
Италијански језик I	3	3	1	2	3	3	3	3
Рачуноводство	3	3	3	2	3	3	3	2
Менаџмент у агробизнису	3	3	2	3	2	3	3	3

Предмет	Исход предмета							
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8
Пословно право	3	3	3	2	3	3	3	2
Енглески језик II	3	3	1	2	3	3	3	3
Електронско пословање	3	3	3	2	2	3	3	2
Маркетинг	3	3	3	3	3	3	3	3
Пословне финансије	3	3	3	3	3	2	3	3
Организационо понашање	3	3	3	3	3	3	3	3
Италијански језик II	3	3	1	2	3	3	3	3
Менаџмент квалитета	3	3	3	3	3	3	3	3
Теорија одлучивања	3	3	3	3	3	3	3	3
Управљање пројектима	3	3	3	3	3	3	3	3
Бренд менаџмент	3	3	3	3	3	3	3	3

Мапирање предмета на основним академским студијама – Примењена економија и финансије

Предмет	Исход предмета							
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8
Основи економије	3	3	3	3	3	2	3	3
Основи статистике	2	3	3	2	3	3	2	3
Социологија	3	3	1	3	3	2	2	3
Енглески језик I	3	3	1	2	3	3	3	3
Рачуноводство	3	3	3	2	3	3	3	2
Економика предузећа	3	3	3	3	3	2	3	3
Пословно право	3	3	3	2	3	3	3	2
Италијански језик I	3	3	1	2	3	3	3	3
Теорија и политика цена	3	3	3	3	2	3	3	3
Квантитативне методе	3	3	3	3	3	3	3	3
Организационо понашање и корпоративна безбедност	3	3	3	3	3	3	3	3
Национална економија	3	3	3	3	2	2	3	3
Пословне финансије	3	3	3	3	3	2	3	3
Енглески језик II	3	3	1	2	3	3	3	3
Информациони системи	3	3	3	3	3	3	3	3
Италијански језик II	3	3	1	2	3	3	3	3
Економија агробизниса	3	3	2	3	2	3	3	3
Пословна етика	3	3	3	3	3	3	2	3
Међународна економија	3	3	2	2	3	3	3	3

Мапирање предмета на основним академским студијама – Примењене информационе технологије

Предмет	Исход предмета							
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8
Основе информационих технологија	3	3	3	3	3	3	3	3
Математика за информатичаре 1	3	3	3	2	3	3	3	2
Основи програмирања	3	3	3	3	3	3	3	3
Енглески језик I	3	3	1	2	3	3	3	3
Теорија система	3	3	3	3	3	3	3	3
Информациони системи	3	3	2	3	3	3	3	3
Енглески језик II	3	3	1	2	3	3	3	3
Математика за информатичаре 2	3	3	3	2	3	3	3	2
Основи статистике	3	3	1	2	3	3	3	3
Квантитативне методе	3	3	3	2	3	3	3	2
Архитектура рачунара	3	3	3	2	3	3	3	3
Програмирање	3	3	3	3	3	3	3	3
Оперативни системи	3	3	3	3	3	3	3	3
Основи економије	3	3	3	2	2	3	3	2
Рачунарске мреже и комуникације	3	3	3	3	2	3	3	3
Практикум примењеног програмирања 1	3	3	3	3	3	3	3	3
Базе података	3	3	3	3	3	3	2	3
Пројектовање информационих система	3	3	3	3	3	3	3	3
Објектно оријентисано програмирање 1	3	3	3	3	3	3	3	3
Електронско пословање	3	3	3	2	2	3	3	2
Мултимедијални системи	2	3	2	3	3	2	3	3
Веб системи	2	3	2	3	3	2	3	3
Објектно оријентисано програмирање 2	3	3	3	3	3	3	3	3
Софтверско инжењерство	3	3	3	3	3	3	3	3
Рачунарска графика	2	3	2	3	3	2	3	3
Практикум примењеног програмирања 2	3	3	3	3	3	3	3	3
Менаџмент квалитета	3	3	3	3	3	3	3	3

Мапирање предмета на мастер академским студијама - Планско процесни менаџмент

Предмет	Исход предмета								
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8	И9
Фискална економија	3	3	2	2	3	3	3	3	3
Кадровско управљање и вођење	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Менаџмент малог бизниса	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Теорија модерног менаџмента	3	3	3	2	3	3	3	3	3
Метод менаџерског одлучивања	3	3	3	2	3	3	2	3	3
Метод и организација научноистраживачког рада	3	3	2	3	3	2	3	3	3

Мапирање предмета на мастер академским студијама – Примењена економија и финансије

Предмет	Исход предмета								
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8	И9
Фискална економија	3	3	2	2	3	3	3	3	3
Кадровско управљање и вођење	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Финансијски систем и финансијске институције	3	3	2	2	3	2	3	3	3
Анализа пословних перформанси	3	3	2	2	3	2	3	3	3
Предузетничка економија	3	3	3	2	3	3	3	3	3
Метод и организација научноистраживачког рада	3	3	2	3	3	2	3	3	3

Мапирање предмета на мастер академским студијама – Информационе технологије

Предмет	Исход предмета								
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8	И9
Метод и организација научноистраживачког рада	3	3	2	3	3	2	3	3	3
Анализа и пројектовање пословних система	3	3	3	3	2	3	3	3	2
Напредне софтверске технологије	3	3	3	3	2	3	3	3	2
Планирање и имплементација електронског бизниса	3	3	3	3	2	3	3	3	2
Моделовање и оптимизација пословног процеса	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Мапирање предмета на докторским академским студијама – Интегрално развојни менаџмент

Предмет	Исход предмета								
	И1	И2	И3	И4	И5	И6	И7	И8	И9
Наука о менаџменту	2	3	2	3	3	2	3	3	3
Менаџмент финансијских институција и тржишта	2	3	2	3	3	2	3	3	3
Одлучивање у менаџменту	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Маркетинг менаџмент	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења

Предметни наставници студијских програма Факултета, поред наставног програма теоријске и практичне наставе одговарајућег предмета, јасно су дефинисали и знања и вештине које се од студената захтевају на испиту, предиспитне активности које студент треба да обави, као и начин вредновања предиспитних обавеза и самог испита. Осим тога, за сваки предмет је утврђен и списак литературе потребне за припрему испита: обавезан уџбеник за одговарајући предмет (списак обавезних уџбеника) и шира литература. Сви ови подаци јасно су презентовани студентима на представљању предмета, или на првом часу предавања из сваког предмета.

Успешним завршетком предиспитних обавеза и полагањем испита, предметни наставник гарантује да је студент испунио захтеве дефинисане кроз исход учења. Оцена шест потврђује да су ови услови испуњени, док веће оцене указују на посебна, додатна ангажовања студената и њихов натпросечан таленат за одређену предметну материју. На тај начин су сви студенти, који су положили испит, кроз серију тестирања, потврдили испуњеност исхода предмета.

Студенти су такође информисани о значају њихове процене наставног процеса. Према студентској процени већина предмета је оцењена високим оценама. Вежбе и други практични облици наставе су углавном оцењени са нешто већом оценом, што је показатељ да је на свим студијским програмима веома много урађено на практичном оспособљавању студената за послове којима ће се бавити у будућности.

У току једне школске године студент остварује најмање 60 ЕСПБ бодова, што одговара просечном укупном ангажовању студената у обиму 40 часовне радне недеље. Један ЕСПБ бод носи између 25-30 сати рада. Остварених 60 ЕСПБ подразумева да студент у току

године утроши између 1.500 и 1.800 сати рада у свим облицима наставе и свим облицима индивидуалног учења да би савладао градиво.

Укупно ангажовање студената састоји се од активне наставе, самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова. Настава се одвија у току 30 недеља у оквиру два семестра, при чему сваки семестар траје по 15 недеља. Укупан број часова активне наставе на свим студијским програмима и свим нивоима наставе је већи од 600 часова у току школске године. Део активне наставе на мастер и докторским академским студијама чини студијски истраживачки рад, са циљем оспособљавања студента да приступи изради завршног рада.

Разлика између укупног броја часова и часова активне наставе представља број часова које студент утроши на: самостални рад, колоквијуме, испите, израду завршног рада, добровољни рад и друге видове ангажовања у току школске године.

Број ЕСПБ бодова на појединачном предмету одређен је на основу укупног ангажовања студента: укупног броја часова активне наставе и укупног броја часова активног индивидуалног рада студента.

Пример: Предмет **Основе менаџмента** са недељним фондом часова 2+2, у предиспитне обавезе укључен је један семинарски рад и један колоквијум. Предмет се полаже усмено. Број ЕСПБ је 7.

Одређивање ЕСПБ се врши на следећи начин:

- активно проведено време на часовима предавања и вежби: недељни фонд часова (предавања и вежбе) (2+2) x 15 недеља,
- време за припрему и израду семинарског рада: 20 часова,
- време за припрему и полагање колоквијума: 40 часова,
- време за припрему и полагање испита: 90 часова.

ЕСПБ: $(2+2) \times 15 + 1 \times 20 + 1 \times 40 + 1 \times 90 = 210:30 = 7$ ЕСПБ

Процена оптерећења неопходног за постизање исхода учења процењује се на основу анализе пролазности студената на испитима и на основу резултата студентских анкета. Евалуација од стране студената спроводи се помоћу упитника чије су форме, садржина и начин употребе предвиђени Правилником о самовредновању установе и студијских програма Факултета.

Студентско вредновање се спроводи у последњој недељи сваког семестра за предмете у том семестру, а са резултатима студентске евалуације упознаје се Наставно-научно веће (и сваки наставник посебно о својој оцени). Комисија за обезбеђење квалитета у сарадњи са менаџментом Факултета прати резултате оцењивања и пролазности студената по предметима.

У случају ванредно ниске или неубичајено високе пролазности, Комисија предлаже мере предвиђене Стандардима за обезбеђење квалитета студија. Студентска евалуација један је од основних механизма за анализу квалитета наставе и целокупног наставног процеса, као и за анализу услуга које пружају службе Факултета.

Извештаји о реализованим анкетама са обрађеним резултатима су приказани у прилогу овог извештаја.

Анализа оптерећења студената на Основним академским студијама приказана је на примеру студијског програма **Оперативни примењени менаџмент**

Број бодова: **180 ЕСПБ**

Стручни назив: **Менаџер**

Година студија	Укупно часова наставе недељно по семестру/просечно	Укупно часова наставе по школској години	Број часова наставе по једном ЕСПБ	Процењен број часова индивидуалног рада просечног студента по једном ЕСПБ	Оптерећење – укупан број часова ефективног рада просечног студента у једној школској години	ЕСПБ
Прва	23	690	11,5	13,5	1500	60
Друга	22	660	11	14,8	1550	60
Трећа	20	600	10	15	1500	60

Анализа оптерећења студената на Мастер академским студијама приказана је на примеру студијског програма **Информационе технологије**

Број бодова: **60 ЕСПБ**

Стручни назив: **Мастер инжењер информационих технологија**

Година студија	Укупно часова наставе недељно по семестру/просечно	Укупно часова наставе по школској години	Број часова наставе по једном ЕСПБ	Процењен број часова индивидуалног рада просечног студента по једном ЕСПБ	Оптерећење – укупан број часова ефективног рада просечног студента у једној школској години	ЕСПБ
Прва	22,5	675	11,25	15,4	1600	60

Анализа оптерећења студената на Докторским студијама приказана је на примеру студијског програма **Интегрално-развојни менаџмент**

Назив студијског програма: **Интегрално-развојни менаџмент**

Број бодова: **180 ЕСПБ**

Стручни назив: **Доктор наука у области менаџмент и бизнис**

Година студија	Укупно часова наставе недељно по семестру/просечно	Укупно часова наставе по школској години	Број часова наставе по једном ЕСПБ	Процењен број часова индивидуалног рада просечног студента по једном ЕСПБ	Оптерећење – укупан број часова ефективног рада просечног студента у једној школској години	ЕСПБ
Прва	20	600	10	15	1500	60
Друга	20	600	10	15	1500	60
Трећа	20	600	10	15	1500	60

Циљеви учења, методе учења, критеријуми за оцењивање и постизање исхода учења дефинисани су за сваки предмет.

У следећој табели приказана је спецификација предмета Пословне финансије на студијском програму основних академских студија Примењена економија и финансије:

Студијски програм: Примењена економија и финансије			
Назив предмета: Пословне финансије			
Наставник: Проф. др Томислав Д. Брзаковић			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов:			
Циљ предмета: Стицање теоријско-аналитичких и примењених знања из области пословних финансија			
Исход предмета:			
Студенти по завршетку треба да овладају следећим знањима и вештинама:			
1. Да на основу теоријске и практичне наставе покажу разумевање улоге и значаја пословних финансија.			
2. Да стечена знања представљају основу за адекватну и успешну практичну примену пословних финансија.			
3. Способност за самосталну евалуацију финансијских перформанси привредних друштава.			
4. Да оцењују, планирају и контролишу финансијске токове.			
5. Да стекну вештину критичког мишљења и комуникације која је неопходна у савременом пословном амбијенту.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Развој и настанак, циљеви и значај пословних финансија; Појам, значај и примена концепта временске вредности новца; Финансијска анализа, анализа новчаних токова; Финансијско планирање, методи и значај; Управљање обртним средствима, општи принципи, управљање новцем, потраживањима и залихама; Појам капиталних инвестиција и методи за оцену инвестиционих пројеката; Појам ризика и приноса и њихове међусобне условљености; Извори и правила финансирања; Цена и структура капитала; Оперативни и финансијски леверидж; Извори стварања вредности привредног друштва.			
Практична настава: Дискусија о претходно изложеним темама, студије случаја, примери из праксе. Примена метода и техника финансијске анализе и планирања, оцене капиталних инвестиција, дугорочног и краткорочног финансирања, креирања оптималне капиталне структуре и других значајних аспеката савремених пословних финансија.			
Литература			
1) James Van Horne, John Wachowicz, Основи финансијског менаџмента, 12 издање, Дата Статус, Београд, 2007. год.			
2) Brealey, Myers, Marcus, Основе корпоративних финансија, Мате, Загреб, 2007.год.			
3) М. Иванишевић (2012), Пословне финансије, ИСБН: 978-86-403-1239-4, ЦИД Економски факултет, Београд, стр.443.			
4) Томислав Брзаковић, Савремене пословне финансије, принципи и примена, Факултет за примењени менаџмент, економију и финансије, Београд, 2016.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе: предавања, вежбе, студије случаја			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава (вежбе)	10	Усмени испит	50
колоквијуми	10		
семинари	25		

Све активности потребне за достизање очекиваних исхода учења за дати предмет, кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ, приказане су у следећој табели.

Обавезе студента	Остварени поени	Сати
Предиспитне обавезе		
Предавања: 3 часа недељно		15 x 3 = 45
• Активност у току предавања	5	15 x 1,5 = 22,5
Вежбе: 2 часа недељно		15 x 2 = 30
• Практична настава	10	15 x 1 = 15
Колоквијум	10	25
Семинари	25	20
Испитне обавезе		
Усмени испит	50	50
У к у п н о	100	207,5

На основу приказаног обрачуна, а када се укупан број сати подели са коефицијентом 25 за један ЕСП бод, добија се вредност $207,5 : 25 = 8,3$. У складу са тиме Наставно-научно веће је донело одлуку да се предмету Пословне финансије, као једном од најзахтевнијих и фундаментално најзначајнијих предмета на другој години, додели 8 ЕСПБ.

Наставници и студенти упознати су са захтевима које завршни радови на свим нивоима студија треба да испуне. На сајту Факултета, налазе се упутства за пријаву, израду и одбрану завршних радова (<http://mef.edu.rs/>). Наставницима и студентима су на располагању информације о процедурама које прате све фазе од пријаве до одбране завршног рада (начину избора теме; избору назива рада; избору и коришћењу литературе; одређивању структуре рада; улози ментора; начину уређења основних елемената рада; прилозима уз рад; обиму рада; цитирању, навођењу и коментарисању; писању текста и техничкој обради рада; протоколу одбране завршног рада).

На овај начин се комплетна процедура и све инструкције налазе јавно доступне и обједињене на једном месту са циљем да студент јасно зна све захтеве који се пред њега постављају са смерницама како да то успешно реализује.

Везе Факултета са својим дипломцима

Процес успостављања праксе да Факултет обезбеди квалитетну и континуирану везу са својим дипломцима је од посебног значаја. Ово питање је регулисано Правилником о самовредновању, али резултат свих предузетих активности Факултета на успостављању везе са својим дипломцима још увек није на задовољавајућем нивоу.

Приликом доделе диплома студентима се уз диплому уручује и приступница за чланство у Алумном клубу Факултета. Алумни клуб омогућава умрежавање, информисање, могућност каријерног напретка и доживотног учења бивших и садашњих студената МЕФ-а. Поновно успостављање контаката, као и размена искустава и знања између оних који се баве истом или сличном професијом, може у великој мери допринети развоју образовног процеса и привреде у Србији. Чланови Алумног клуба могу постати дипломци свих генерација који су студирали на Факултету.

Члановима Алумног клуба пружају се бројне могућности:

- Могућности додатног (неформалног) образовања, кроз професионалне курсеве, семинаре;
- Могућности наставка формалног образовања;
- Учешће на научним конференцијама и округлим столовима;
- Помоћ у развоју пословне идеје;
- Заједничко учествовање на пројектима.

Оснивање Алумног клуба је резултат потребе да се путем установљавања формалне организације, дипломци нашег факултета редовније и ближе информишу о свим значајним дешавањима на Факултету, те да својим ангажовањем постану легитиман део факултетске заједнице.

Један од облика успостављања ове везе, који се сада може примењивати, односи се на упућивање захтева нашим дипломцима да периодично обавештавају Секретеријат Факултета о статусу стеченом на тржишту рада после завршетка Факултета, ради стицања потпунијег увида у могућности запошљавања. Предузете су мере на редовном ажурирању базе података о бившим студентима (имејл-адресе, адресе становања, бројеви телефона). Многим дипломцима се дају препоруке ради запошљавања. Искуство показује, да се овај вид одржавања везе са дипломцима мора третирати и као питање друштвене одговорности Факултета али и дипломаца, што захтева изванредан период обостраног прилагођавања, како би ова активност постала системска и стална пракса.

Факултет није задовољан нивоом успостављене сарадње са послодавцима и анализом задовољства послодаваца стеченим знањима дипломаца. Овом питању ће у наредном периоду бити посвећена већа пажња.

Факултет за сада посредно обезбеђује повратне информације о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца који су у радном односу, а уписали су мастер или докторске академске студије на Факултету.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Студенти су упознати са исходом учења, методом реализације наставе и критеријумима оцењивања.	+++	Недостатак комуникације између наставника због чега долази до повремених преклапања у садржајима и исходима предмета.	+
Корекције метода извођења на основу добијених резултата по спроведеној анкети.	+++	Неевидентирање присуства студената на свим часовима предавања.	+
Адекватно вредновање предиспитних обавеза омогућава стварање реалне слике код студената и наставника о стварном исходу учења.	+++	Повећан напор наставника и сарадника због потребе праћења и анализе активности студената.	++
Све активности студената се прате и адекватно вреднују од стране наставника.	+++	Додатно ангажовање појединаца и служби за праћење квалитета студијског програма.	++
Доступност података за праћење квалитета студијских програма.	+++	Недовољна мотивација студената за учешће у процесу еволуације квалитета студијског програма.	++
Континуирано осавремењивање студијских програма повећава заинтересованост студената за студијски програм.	+++	Оптор појединих наставника према променама студијских програма.	++
Све информације о завршном раду доступне су на сајту Факултета и у стручној служби.		Немогућност довољно брзог реаговања на технолошке промене и промене на тржишту рада изменама у студијским програмима.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Јасно дефинисане смернице у начину реализације наставе, као и исход и циљ, омогућавају интеграцију нових наставних метода.	+++	Недовољна свест појединих наставника о значају исхода учења за могућност запошљавања свршених студената.	+++
Корекције предиспитних обавеза у смислу обима и броја бодова омогућавају усклађивање са стварним оптерећењем студената.	++	Оцењивање од стране појединих наставника није у складу са циљевима и исходима учења.	+

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења омогућава достизање очекиваних исхода учења.	+++	Континуирано осавремењивање студијских програма повећава обим посла наставног и ненаставног особља.	+++
Поступци праћења квалитета студијских програма, представљају повод и подстицај да се студијски програми преиспитају с циљем изналажења решења за њихово иновирање и унапређење.	+++	Поједини студенти немају навику да доступне информација о завршном раду потраже на сајта Факултета, већ исте захтевају од стручне службе што је додатно оптерећење запосленима у стручној служби.	++
Осавремењивање студијских програма омогућава сарадњу са другим високошколским установама и струковним организацијама.	+++		
Доступност информација о завршном раду (дефинисана процедура) обезбеђује студенту оквир у коме може да испољи своју креативност при изради завршног рада.	+++		

В) ПРЕДЛОГА МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

1. Континуирано праћење и усклађивање студијских програма са светским трендовима образовања у области економије, менаџмента и информационих технологија.
2. Дефинисање процедуре која ће омогућити редовну координацију између наставника на студијским програмима како би се избегла преклапања у деловима садржаја предмета и литературе.
3. Уједначавање броја менторства на завршним радовима по наставнику.
4. Омогућавање реализације стручне праксе у различитим адекватним привредним организацијама.
5. Едукација запослених везана за осавремењивање студијских програма.
6. Подстицање студената на активније учешће не радионицама у којима се стичу вештине неопходне за тржиште.
7. Интензивнији рад на промоцији и омасовљењу чланства у Алумном клубу Факултета.
8. У току реализације студијских програма перманентно примењивање корективних мера прописаних Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 4

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две школске године.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне три школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне три школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

СТАНДАРД 5: КВАЛІТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет за примењени менаџмент, економију и финансије као основни стратешки циљ има квалитетно и сврсисходно образовање, што значи да му је од примарног значаја квалитет наставног процеса и оцењивање студената. Да би то постигао, обезбедио је да у свест наставног особља угради потребу да се поштују основни принципи редовне провере и преиспитивање квалитета сопственог рада. И поред тога, што је наставно особље запослено на Факултету у дугогодишњем окружењу и радном амбијенту развило свест о значају квалитета наставног процеса, Факултет обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за објективно оцењивање квалитета наставе. Основни извор информација о квалитету у овом домену су студентске анкете.

Основни чиниоци у наставно-образовном процесу Факултета јесу обезбеђење, контрола и континуирано побољшање квалитета свих наставних активности.

Настава на Факултету се изводи у складу са планом и програмом акредитованих студијских програма.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера из праксе у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу. Факултет је опредељен да стално унапређује квалитет наставног процеса, оцењујући да је квалитет наставе од кључне важности за остваривање темељних циљева образовања студената за укључивање у радни процес. **Стандардом и процедурама за обезбеђење квалитета основних и мастер академских студија на Факултету**, дефинисани су параметри и индикатори квалитета наставног процеса и педагошког рада, као и поступци за праћење, контролу, оцењивање и унапређивање наставног процеса и педагошког рада

наставника и сарадника. **Поступцима за планирање и реализацију наставе на Факултету (www.mef.edu.rs)** предвиђено је да се студије изводе према **Плану извођења наставе** (школски календар) који усваја Наставно-научно веће. Квалитет наставног процеса се спроводи применом Стандарда и процедура за обезбеђење квалитета основних и мастер академских студија на Факултету, контролом одржавања наставе, контролом квалитета садржаја и метода наставе, применом установљених елемената оцењивања, контролом квалитета оцењивања и анкетирањем студената.

План реализације предмета наставник саопштава студентима на почетку семестра. План реализације предмета садржи: основне податке о предмету-назив, семестар, број ЕСПБ бодова, статус, циљеве предмета, садржај и структуру предмета, план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе), начин оцењивања на предмету, обавезну и допунску литературу, и податке о наставницима и сарадницима на предмету. План реализације предмета студентима је доступан и на програмској платформи *Moodle*. Тематске јединице предавања се морају обрађивати по редоследу и по датумима који су предвиђени Планом рада на предмету, уз дозвољено одступање до 20%. Наставник је дужан да током часа обради најмање 70% садржаја тематске јединице предвиђене Планом рада за тај час. Наставник је обавезан да наставу одржава у временским терминима предвиђеним распоредом часова, односно да час наставе започне и заврши на време. Наставник може у договору са продеканом за наставу и шефом катедре да промени место и термин одржавања наставе.

Садржај предавања мора да покрива најмање 70% градива предвиђеног наставним програмом предмета и оног који је предвиђен за испит. Садржај предавања мора бити тако обликован да буде користан за савладавање градива и припрему испита. Наставник је обавезан да један део предавања посвети примерима, илустрацијама, задацима и другим облицима примене теоријског знања у пракси.

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета. Структура курикулума обухвата распоред предмета по годинама студија, семестрима, фонду часова активне наставе и броју ЕСПБ бодова.

Спецификација предмета садржи: назив предмета, име наставника, статус предмета, број ЕСПБ бодова, услов, циљ предмета, исход предмета, садржај предмета (теоретска настава и практична настава), литературу, број часова активне наставе, методе извођења наставе, начин провере знања.

При утврђивању структуре курикулума водило се рачуна да студенти имају могућност избора одређених предмета, што обезбеђује самостално профилисање и формирање жељеног опсега знања и вештина. У структури студијских програма за основне академске студије, заступљене су следеће групе предмета: академско-општеобразовни, стручно апликативни, теоријско методолошки и научно стручни. У структури студијских програма, изборни предмети заступљени су са најмање 20% на основним академским студијама, док су на мастер академским студијама заступљени најмање 30% у односу на укупан број ЕСПБ бодова. Следи приказ структуре студијског програма основних академских студија **Примењена економија и финансије**.

Редни број	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	Тип предмета	Статус предмета	Активна настава			ЕСПБ
						П	В	ДОН	
Прва година									
1.	ОСЕ11	Основи економије	1	ТМ	О	3	2		8
2.	ОСЕ12	Основи статистике	1	НС	О	3	2		8
3.	ОСЕ14	Социологија	1	АО	О	2	1		8
4.	ОСЕ13	Енглески језик I	1	АО	О	4	3		6
5.	ОСЕ21	Рачуноводство	2	СА	О	2	2		8
6.	ОСЕ22	Економика предузећа	2	НС	О	3	2		8
7.	ОСЕ23	Пословно право	2	НС	О	3	1		8
8.	ОСЕ24	Италијански језик I	2	АО	О	4	3		6
Укупно часова (предавања/вежбе + ДОН/остали часови) и бодови на години						24	16		60
Укупно часова активне наставе на години						40			
Друга година									
9.	ОСЕ31	Теорија и политика цена	3	СА	О	3	2		8
10.	ОСЕ32	Квантитативне методе	3	ТМ	О	3	2		8
11.	ОСЕ33	Организационо понашање и корпоративна безбедност	3	НС	О	3	2		8
12.	ОСЕ34	Национална економија	3	ТМ	О	3	2		8
13.	ОСЕ41	Пословне финансије	4	НС	О	3	2		8
14.	ОСЕ42	Енглески језик II	4	АО	О	3	2		6
15.	ОСЕ43	Информациони системи	4	СА	О	3	2		8
16.	ОСЕ44	Италијански језик II	4	АО	О	3	2		6
Укупно часова (предавања/вежбе + ДОН/остали часови) и бодови на години						24	16		60
Укупно часова активне наставе на години						40			

Редни број	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	Тип предмета	Статус предмета	Активна настава			ЕСПБ
						П	В	ДОН	
Трећа година									
17	ОСЕ51	Економија агробизниса	5	НС	О	3	2		8
18	ОСЕ52	Пословна етика	5	НС	О	3	2		6
19	ОСЕ54	Међународна економија	5	ТМ	О	3	2		8
МОДУЛ: БАНКАРСТВО И ОСИГУРАЊЕ									
20	ОСЕ53И1	Финансијска и актуарска математика	5	СА	И	3	3		8
21	ОСЕ61И1	Електронско пословање	6	СА	И	4	3		8
22	ОСЕ62И2	Банкарство	6	СА	И	3	3		8
23	ОСЕ63И1	Осигурање	6	СА	И	3	3		8
МОДУЛ: РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈА									
20	ОСЕ53И2	Финансијско рачуноводство	5	СА	И	3	3		8
21	ОСЕ61И2	Виртуелно предузеће	6	СА	И	4	3		8
22	ОСЕ62И2	Ревизија	6	СА	И	3	3		8
23	ОСЕ63И2	Рачуноводствена регулатива и МРСИ	6	СА	И	3	3		8
24	ОСЕ64	Стручна пракса	6	СА	О				2
25	ОСЕ65	Завршни рад	6	СА	О				4
Укупно часова (предавања/вежбе/ДОН/остали часови) и бодови на години						22	18		60
Укупно часова активне наставе на години						40			
Укупно часова активне наставе, остали часови и бодова за све године студија						120			180

План извођења наставе за предстојећу школску годину израђује продекан за наставу на основу документа **Поступак планирања и реализација наставе на студијама првог, другог и трећег степена** (www.mef.edu.rs).

Календар рада (школски календар) за школску годину се објављује месец дана пре почетка наставе у зимском семестру. Распоред наставе је познат најкасније петнаест дана пре почетка семестра. Распоред наставе се поштује у потпуности, а време почетка и завршетка часа и присуство студената на часу се евидентира електронски. Величина групе за предавања и вежбе је у складу са прописаним стандардима. На предавањима сваки студент има место у слушаоници са кога може пратити наставу и учествовати у дискусији.

Школски календар, распоред наставе и распоред испита се постављају на огласну таблу Факултета и на сајт Факултета <http://www.mef.edu.rs>.

Поред извођења редовне наставе, сваки наставник и сарадник два пута недељно, у трајању од сат времена, одржава и редовне консултације за студенте, а термини консултација су објављени на огласној табли и на веб-страници Факултета. Поред непосредне, редовна је и комуникација наставника са студентима путем електронске поште и програмске платформе *Moodle*.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената. Настава на Факултету је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност. Кроз семинарске радове се подстиче самосталност у раду и примена стечених знања.

Непосредно пре почетка сваке школске године, пре избора предмета у терминима дефинисаним распоредом рада се одржава представљање предмета, што може помоћи студентима при одабиру истих. Такође, основне информације о предмету су доступне путем сајта Факултета.

Наставно-научно веће Факултета је усвојило процедуре реализације наставе у случају непредвиђених околности услед којих би могло да дође до одступања од планираног распореда часова. Најкомпетентније стручно тело које реализује налажење адекватне замене у случају дуже болести или одсуства наставника или сарадника је катедра.

Полагање испита на Факултету дефинисано је **Правилником о полагању испита и оцењивању на испитима** (<http://www.mef.edu.rs>). Извештаје о обављеним испитима (за сваки предмет и појединачне за сваког студента) наставници достављају Студентској служби у којој се води евиденција о положеним испитима.

Гаранција квалитета наставног процеса се огледа у поштовању планова рада по предметима (за сваки предмет постоји програм и оперативни планови рада), неговању интерактивности наставе, коректног и отвореног односа наставника према студентима, поштовању различитих стилова учења, редовном праћењу и вредновању рада студената током наставе.

Сваки студент има ментора који предаје на студијском програму који је студент уписао. Ментор се додељује студентима прве године основних академских студија, а може бити и професор који студенту не предаје у првом семестру студија. Ментори могу бити сви чланови катедре у научно-наставним и наставним звањима. Менторство је регулисано **Упутством о раду ментора са студентима**. Ментор прати студента до завршетка студија.

Факултет систематски прати, оцењује квалитет наставе на појединачним предметима и предузима корективне мере за њено унапређење. То праћење реализације се заснива на извештајима наставника, извештајима катедре и на резултатима анкете студената. Наставници се усавршавају како у стручном тако и у педагошком смислу.

Контрола наставног процеса врши се вођењем и контролом Дневника наставе за сваки семестар, у који наставници и сарадници након одржаног часа уписују назив наставне јединице коју су одржали, број присутних студената, време трајања наставе, место одржавања часа, и напомене, уколико их има. Уколико дође до неоправданог одступања од плана рада, предузимају се одређене корективне мере.

Посебан вид провере квалитета наставног процеса обезбеђује се редовним анкетирањем студената (једном у семестру), које се изводи према **Правилнику о студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника** (<http://www.mef.edu.rs>).

За спровођење студентског вредновања квалитета студија и педагошког рада наставника и сарадника Наставно-научно веће Факултета је формирало Комисију од наставника, сарадника, студената и ненаставног особља, која спроводи анкетирање студената, обрађује резултате анкете и подноси извештај Наставно-научном већу Факултета. У анкети, студенти оцењују различите елементе наставног процеса на основу којих се израчунава средња оцена рада наставника и сарадника. У Прилогу 5.1 је приказан Извештај о резултатима студентског вредновања наставног процеса.

Из извештаја о резултатима студентског вредновања педагошког рада наставника уочава се да је укупна средња оцена врло добар и да су средње оцене свих оцењиваних елемената наставног процеса уједначене, што доприноси укупној позитивној оцени наставног процеса.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ

Компетентност наставника

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Наставници су изабрани у складу са Минималним условима за избор у звања наставника универзитета.	+++	Инертност дела наставника и сарадника у погледу стручног усавршавања.	+
Вреднује се стручни, научни и педагошки рад пре доношења одлуке о избору наставника.	+++		

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Организовање предавања и семинара због повећања стручне, научне и педагошке компетенције наставника.	++	Неусклађеност научног рада са потребама реализације наставе на академским студијама.	+
Подстицање за учествовање на пројектима у сарадњи са другим факултетима.	+++		

Доступност информацијао терминима и плановима реализације наставе

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Објављивање распореда часова и Плана полагања испита на огласној табли и студентском профилу.	+++	Незаинтересованост дела студената да погледају обавештења доступна на студентском профилу.	++
Придржавање распореда за предавање и вежбе.	+++	Додатно ангажовање за израду распореда часова и плана испита.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Анимирање студената да се активније укључе у наставни процес.	+++	Информације везане за отказивање наставе понекад нису благовремено доступне.	+
Објављивање извештаја о периодичној контроли дневника рада наставника и резултата студентских анкета.	+++	Незаинтересованост дела студената да прате информације доступне на огласним таблама, сајту Факултета и студентском профилу.	+

Интерактивно учешће студената у наставном процесу

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Потпуније и квалитетније савладавање градива.	+++	Непознавање техника учења и слабо предзнање студената.	+
Бољи резултати на завршним испитима.	+++		
Боља посећеност наставе.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Едукација студената о методама и начинима учења.	+++	Недовољна заинтересованост студената може бити узрок одступања од плана рада на предмету.	+
Инсистирање на самосталном препознавању и решавању проблема.	+++		
Стицање искуства студената кроз њихово ангажовање у наставном процесу.	+++	Одсуствовање студената са наставе и незаинтересованост за активно праћење излагања наставника и сарадника.	+

Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Благовремено информисање студената, наставника и сарадника.	+++	Недовољна заинтересованост студената за план рада на предмету.	+
Могућност да студенти утичу на план реализације предмета у текућој школској години, након представљања предмета на првом часу наставе.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Студентима су информације познате унапред, тако да могу да планирају своје активности.	++	Неблаговремено објављивање информација о измени термина одржавања наставе на огласној табли и на сајту Факултета.	+

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗАУНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Периодично је потребно анализирати квалитет наставног процеса, применити корективне мере код предмета на којима је уочено смањено присуство студената на предавањима и вежбама. Такође је потребно анализирати ниске оцене студената које су при анкетирању доделили наставницима, као и друге евентуалне тешкоће у реализацији наставе.
2. Посветити више времена анализи наставног процеса у оквиру Катедри, као и предузимању мера у случају одступања од планираних активности и опадања квалитета наставе.
3. У циљу побољшања наставног процеса вршити детаљну анализу мишљења студената о свим аспектима наставе.
4. По указаној потреби, организовати стручна предавања и радионице за наставнике на теме из методологије рада и вештине комуникације.
5. Утврдити стимулативне мере које ће мотивисати наставнике и сараднике да унапређују квалитет наставног процеса.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса.

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

**СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ,
УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА**

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ, УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет за примењени менаџмент, економију и финансије у сарадњи са високошколским установама, као и другим научно-истраживачким организацијама у земљи и иностранству, а у складу са својим могућностима, ради на обезбеђењу услова за научно-истраживачки рад и стручно и научно усавршавање својих наставника и сарадника. Научно-истраживачке и стручне активности усклађене су са циљевима Факултета, а стечена знања се укључују у наставни процес. Учешћа на научно-стручним скуповима и конференцијама су изузетно важне активности, кроз које се долази до нових знања ради њихове примене у наставном процесу.

Факултет обавља научно-истраживачке делатности: фундаментална, примењена и развојна истраживања у друштвено хуманистичком и техничко-технолошком пољу, усавршавања кадрова за научно-истраживачки рад и подстицање младих и надарених за научно-истраживачки рад у складу са Програмом научно-истраживачког рада и Програмом развоја научно-истраживачког подмлатка Факултета, као и издавање научних публикација и одржавање научних скупова.

Овај задатак је сталан и реализује се кроз учешћа у научно-истраживачким пројектима, објављивањем научно-истраживачких радова и резултата у научним часописима, учешћа на стручним скуповима и конференцијама, као и организацији сопствених стручних скупова и конференција и изради докторских дисертација.

Факултет за примењени менаџмент, економију и финансије анализира структуру и ресурсе за остваривање и организовање научно-истраживачког рада основних (фундаменталних), примењених и развојних истраживања, на састанцима Наставно-научног већа Факултета.

Одређивање истраживачких стратегија и циљева у складу је са стратешком оријентацијом Факултета и националном стратегијом, што је документовано у Статуту и Финансијском

плану Факултета, Програму научно-истраживачког рада, Акционом плану за спровођење циљева развоја научно-истраживачког рада, Програму развоја научно-истраживачког подмлатка, као и записницима са седница Наставно-научног већа Факултета.

Наставници и сарадници Факултета били су ангажовани на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Ванредни проф. др Бранко Михаиловић био је ангажован као члан истраживачког тима на пројекту *Одржива пољопривреда и рурални развој у функцији остваривања стратешких циљева Републике Србије у оквиру дунавског региона*.

Факултет реализује основне, мастер и докторске академске студије, при чему наставници интегришу истраживачке методе и резултате истраживања у реализацију наставе, како на основним тако и на мастер и докторским академским студијама. Докази о том интегрисању налазе се у програмима предмета који се предају на Факултету.

Факултет непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научно-истраживачког рада и на њиховом укључивању у наставни процес. Факултет подстиче своје запослене да се активно баве научно-истраживачким радом и да што чешће објављују резултате свога рада у реномираним часописима са *SCI* индексом. У ову сврху се планирају финансијска средства за издавачку делатност и стручно усавршавање.

Развој научно-истраживачког подмлатка један је од приоритетних циљева у области научно-истраживачког рада на Факултету. Због тога се програмом развоја научно-истраживачког подмлатка утврђују и представљају основне смернице неопходне за његово даље усавршавање и унапређивање. Као што се подстиче пракса у привредним субјектима, такође се подстиче и учешће младих запослених сарадника и студената Факултета на научним конференцијама, пре свега оним који се реализују на Факултету, али и на оним који се реализују у партнерским научно-истраживачким институцијама и факултетима.

Развој научно-истраживачког подмлатка подразумева стално праћење развоја најбољих студената на свим нивоима студија: од основних, мастер до докторских студија. Истовремено се програмом развоја научно-истраживачког подмлатка обухвата и напредовање сарадника и наставника на Факултету који су у радном односу на Факултету. Евиденцијом о укупним оценама и квалитету, као и додатним активностима студената, располаже Студентска служба и Комисија за квалитет Факултета. На основу ажурираних

података о оценама и резултатима које студенти постижу у својим укупним активностима сваке године се на Факултету најбољи студенти, на свим нивоима студија, стипендирају и на тај начин подстичу да се што активније посвете академском раду и каријери.

Факултет потврђује да се за избор у звање наставника критеријуми које се односе на научно-истраживачки и стручни рад доследно примењују и да су у складу са Минималним условима за избор наставника на Универзитету, што је обезбеђено **Правилником о ближим условима за избор у звање наставника Универзитета Привредна академија у Новом Саду** (www.privrednaakademija.edu.rs) и **Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицање звања наставника и сарадника Факултета за примењени менаџмент, економију и финансије.**

Поступак избора је потпуно транспарентан, а комплетан материјал за сваког кандидата даје се на увид јавности.

Факултет реализује докторске академске студије на којима се примењују критеријуми за менторе, дати у Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма ("СГ РС", бр. 106/2006, 112/2008, 70/2011, 101/2012, 13/2014, 111/2015 и 86/2016).

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ:

Перманентност научног истраживања и међународна сарадња

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Подиже се ниво компетентности и искуства наставника и сарадника у образовном раду.	+++	Недовољна средства за шире усавршавање наставника.	++
Отвара се могућност за дугогодишњу интензивну сарадњу са факултетима у земљи и иностранству.	+++		
Подиже се углед Факултета у академској заједници.	+++	Слаба укљученост истраживача у међународне пројекте.	++
Подиже се мотивисаност наставника и сарадника за унапређење квалитета рада.	+++	Дефицит финансијских средстава за кофинансирање пројеката.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Успостављање партнерског односа са иностраним факултетима кроз ERASMUS образовни програм.	+++	Нефинансирање пројеката од стране Министарства.	++
Повећање мобилности наставника и студената на међународном нивоу.	+++		

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Побољшање сарадње са високошколским и научним установма на регионалном и међународном нивоу у научним областима за које је Факултет акредитован.	+++		

Активно укључивање резултата истраживања у наставни процес

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Перманентно иновирање студијских програма и прилагођавање наставних садржаја најновијим научним сазнањима.	+++	Недовољан ниво предзнања студената.	++
Подиже се углед Факултета у академској заједници.	+++	Релативно мали број резултата научних истраживања објављених на српском језику.	++
Занимљиве наставне и ваннаставне пројектне активности у којима тим предметних наставника комбинује истраживање и проучавање садржаја.	+++	Немогућност приступа наставника и сарадника бази КОБСОН.	+++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Интензивније коришћење електронских издања књига и других медија, првенствено коришћењем интернета.	+++	Тешкоће у прибављању појединих релевантних публикација.	++
Могућност студената да нова научна сазнања стекну од својим наставницима.	+++		

Подстицање наставника и сарадника на публиковање резултата истраживања

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Резултати истраживања бивају доступнији широј јавности.	+++	Незаинтересованост наставника запослених на одређено време да се укључе у научноистраживачки рад.	+++
Искуство показује да се јавно публиковани резултати истраживања имају већу примену у настави.	+++	Недовољан број радова пуликованих у часописима са SCI листе.	++
Унапређење постојећих силабуса предмета као производ резултата научних истраживања.	+++	Непостојање претплате на релевантне научне часописе.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Повезивање са другим научно-истраживачким организацијама.	+++	Селективан избор радова за објављивање радова наставника и сарадника учасописима са SCI индексом.	++
Повећање квалитета научно-истраживачког и стручног рада и публиковање у SCI индексаним часописима.	+++	Већа оријентација наставног особља на публиковању радова, него на квалитету наставе.	+

Брига о научноистраживачком подмлатку

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Могућност запошљавања мадих кадрова и њихово ангажовање у научно-истраживачком раду.	+++	Недостатак финансијских средстава може успорити развој научно-истраживачког подмлатка.	+++
Интензиван развој научно-истраживачког подмлатка.	+++	Слабија заинтересованост подмлатка за научно-истраживачки рад у земљи.	+
Подршка сардницима у објављивају резултата научно-истраживачког рада у научним часописима са SCI индексацијом.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Укључивање подмлатка у развој пројеката чији би носилац био Факултет.	+++	Одлив подмлатка у друге друштвене сфере.	++
Учешће подмлатка на научним скуповима и конференцијама.	+++		

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Наставити са интегрисањем научно-истраживачких метода и резултата истраживања у наставне програме у оним наставним сегментима који значајно утичу на квалитет стручности студената.
2. Наставити континуитет у подстицању наставника да се активно баве научно-истраживачким радом и да што чешће објављују резултате свога рада.
3. Пружити помоћ наставницима и сардницима у публикувању радова у реномираним часописима са SCI индексом.
4. Интезивирати сарадњу са другим високошколским установама како у земљи тако и у иностранству.
5. Укључити наставнике и сарднике у реализацију домаћих и иностраних пројеката.
6. Претплатити се на научне публикације.
7. Успоставити систем награђивања за најбоље научне резултате.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 6

Табела 6.1. Назив текућих научно-истраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима.

Табела 6.3. Збирни преглед научно-истраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства.

Табела 6.4 Списак SCI/СЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. (Навести референце са редним бројем).

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године.

Табела 6.7 Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научно-истраживачком раду.

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

СТАНДАРД 7: КВАЛІТЕТ НАСТАВНИКА І САРАДНИКА

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, као и стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Минимални услови за избор наставника и сарадника утврђени су Законом о високом образовању. На Факултету постоји изграђен систем избора наставника и сарадника како би се обезбедио компетентан наставни кадар за извођење студијских програма. **Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника и сарадника** (Прилог 7.1) ближе су дефинисана правила за избор у звања, која су значајно унапређена прописаним **Минималним условима за избор у звање наставника универзитета** које је донео Национални савет за високо образовање, чиме се обезбеђује квалификован и компетентан наставни кадар.

Избор наставника и сарадника се врши путем јавног конкурса. Реферати о избору наставника и сарадника су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности.

Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања путем којих се оцењује научна, истраживачка и педагошка активност наставника и сарадника.

Као посебан услов за избор у наставничко звање је и мишљење које се износи на темељу анкета спроведених међу студентима.

Вредновање квалитета наставног и педагошког рада наставника и сарадника предмет је **Правилника о студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника** (www.mef.edu.rs). Овим Правилником уређује се поступак и мерила оцењивања: наставног процеса, студијских програма, педагошког рада наставника и сарадника Факултета, услови рада на Факултету путем студентске оцене наставног и ненаставног особља у циљу спровођења опште стратегије праћења, обезбеђења, унапређења и развоја наставног процеса, а у циљу континуираног побољшања квалитета студија и повећања стеченог знања студената.

Преглед броја наставника по звањима и њихов статус приказан је у табели 7.1. а сарадника у табели 7.2.

Факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања. Програм школовања и усавршавања, наставника и сарадника, је један од најважнијих сегмената при изради планова за сваку годину. Факултет пружа финансијску подршку младим кадровима при изради и одбрани мастер радова и докторских теза.

Током протекле школске године три сарадника Факултета су одбранили мастер рад, а један асистент је одбранио докторску дисертацију. Очекује се да још два асистента током текуће школске године одбране докторске тезе.

Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, учешћа на научним и стручним скуповима. Факултет са посебном пажњом организује едукацију запослених кроз похађање семинара из области методике наставе „Едукација едукатора“, који се реализује од стране тренинг компаније *Skills*.

Факултет обезбеђује финансијска средства, делимично или у целости, за котизације и учешће на симпозијумима, семинарима и конгресима свим наставницима и сарадницима.

Наставно-научно веће усваја Програм научно-истраживачког рада и Програм научно-истраживачког рада подмлатка за период од четири године, који се током године реализује, а као резултат, унапређена знања су имплементирана у процес наставе.

Велики број наставника и сарадника је у току свог досадашњег ангажовања на Факултету прошао различите форме стручног усавршавања, са циљем директне имплементације стечених знања у наставу.

Факултет при избору и унапређењу наставног и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у области менаџмент и бизнис, економских наука и информационих технологија.

За већину предмета наставници и сарадници су објавили уџбеник или неки други приручник (практикум, одабрана поглавља, електронске скрипте) који се користе у настави. За предмете где не постоје адекватни уџбеници, приручници или скрипте, Наставно-научно веће инсистира да се у што краћем временском периоду израде публикације у складу са наставом која се изводи према предвиђеном наставном плану и програму.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ:

Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника

Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника и сарадника ближе су дефинисана сопствена правила за избор у звања, која су значајно унапређена прописаним Минималним условима за избор у звање наставника Универзитета које је донео Национални савет за високо образовање, чиме се обезбеђује квалификован и компетентан наставни кадар. Избор наставника се врши путем јавног конкурса. Реферати о избору наставника и сарадника су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Јавност поступка избора наставника и сарадника.	+++	Понекад је тешко пронаћи одговарајући профил кадра јер се на конкурс често јављају кандидати који не испуњавају услове за избор у звање.	+
Усаглашеност услова за избора у звање наставника са критеријумима Националног савета за високо образовање.	+++	Недовољно уважавање наставничких компетенција и педагошког рада у настави код критеријума за избор у звање.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Стручни кадар запослен у државним и приватним институцијама, са којима Факултет остварује сарадњу, квалитетом рада кроз добро и детаљно планиран наставни процес заинтересовати за сарадњу, и ангажовање у наставном процесу.	++	Високи критеријуми који су дефинисани приликом расписивања конкурса и уопште ангажовања наставног кадра, могу имати за резултат веома мали број кандидата који могу задовољити наведене критеријуме.	+
		Искључивим фаворизовањем публикација радова у смислу квантитета а не квалитета прети озбиљна опасност да се занемари унапређење наставног процеса и рад са студентима и да на тај начин опадне квалитет наставе.	+
Процес самовредновања представља повод и подстицај за поновну евалуацију правилника и критеријума везаних за ову област.	+++	Спровођењем јавних конкурса, са јасно дефинисаним и високим критеријумима, могу довести одговарајућег кандидата који неће прихватити неформалне услове тимског функционисања на Факултету, или се неће снаћи у раду са студентима.	+

Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника

Редовно спровођење анкете која подразумева оцену педагошког приступа и рада, спроводи се за сваког наставника и сарадника у настави, на свим студијским програмима по сваком предмету и години студија, и у сваком семестру. Питања која су постављана у анкети су везана за: редовност одржавања наставе, начин излагања наставног садржаја, подстицање

на дискусију током часа, однос наставника према студенту, јасно дефинисање критеријуме при проверавању и оцењивању и спремност за комуникацију са студентима.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Периодично вредновање педагошког рада наставника.	+++	Слаба мотивисаност студената за анкетирање и оцењивање рада наставника.	++
На основу студентских мишљења и коментара препознају се квалитет, жеља и труд наставног кадра који улажу у процес реализације наставе.	+++	За анализу анкета потребно је више времена па се предлози за побољшање стања не реализују у потпуности, током школске године.	++
Спремност наставника да уваже мишљење студената и да на основу тога примене корективне мере.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Прилагођавање метода извођења наставе у складу са предлозима студената изнетим у студентским анкетама.	++	Мали број анкетираних студената на поједним предметима, се не може сматрати репрезентативним узорком.	+
		Неозбиљан приступ одређеног броја студента пружању одговора на постављена питања у анкети, може навести на извођење погрешних закључака након анализе анкете.	+

Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања

Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем учешћа на научним, и стручним скуповима и индивидуалним радом. Факултет обезбеђује финансијска средства, делимично или у целости, за котизације и учешће на симпозијумима, семинарима и конгресима свим наставницима.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Перманентном едукацијом и усавршавањем наставног кадра стварају се услови за напредовање од сарадничких до наставничких звања.	+++	Финансијска средства предвиђена годишњим планом нису довољна за реализацију свих жељених активности у циљу усавршавања кадра.	+
Учествовањем наставника на научним и стручним скуповима стичу се нова искуства која се примењују у наставном процесу.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Наставни кадар може очекивати подршку у даљем усавршавању.	++	Након избора у више звање поједини наставници траже своју шансу за боље плаћеним послом, што за последицу може имати пад квалитета наставног процеса.	+

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Израдити оптималан план усавршавања наставника са циљем повећања броја наставника са стеченим научним називом доктора наука.
2. Израдити програм усавршавања наставника и сарадника („едукација едукатора“) са посебним фокусирањем на примени андрагошких принципа у наставном процесу.
3. Перманентно стручно усавршавање запослених кроз учешће на семинарима, у контактима и размени искустава и информација са другим домаћим и међународним институцијама.
4. Организовати научно-стручне скупове, на којима би наставници и сарадници представили резултате научно стручног рада.
5. Предвидети награђивање наставника/сарадника који су остварили добре резултате према анкетама којима се врши евалуација педагошког рада.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору).

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору).

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника.

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе.

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата - оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет за примењени менаџмент, економију и финансије у потпуности примењује институционалну стратегију у процедурама пријема и признавања образовања у складу са Законом, Статутом Факултета и осталим општим актима Факултета које усвоја Наставно-научно веће.

Битни параметри који указују на јавност рада Наставно-научног већа су:

- Благовремено заказивање седница и достављање радног материјала члановима већа путем имејл-адреса.
- Позивање представника студената именованих од стране Студентског парламента на седнице Наставно-научног већа у својству чланова са правом гласа у одлучивању, на којима се разматрају питања од интереса за квалитет студија. Студенти учествују у дискусијама на седницама већа по свим тачкама дневног реда.
- Процедуре које се односе на пријем студента, услове и начин студирања усвојене су од стране Наставно-научног већа и благовремено се објављују на огласним таблама и на сајту Факултета.
- Факултет је опредељен и спроводи једнакост и равноправност студената по свим основама. Запослени на Факултету су свесни одговорности коју имају према студентима. Као особе које им преносе стручна и животна знања и искуства, они промовишу једнакост и равноправност свих студената. Дискриминација студената по било ком основу је елиминисана актима Факултета и односом наставног и ненаставног особља према студентима.

Процедуре за пријем и оцењивање

Факултет обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације у вези са студијама, на огласним таблама и путем сајта Факултета. У циљу

информисања студената Факултет штампа флајере на којима су подаци о студијским програмима и објављује конкурс за упис студената у прву годину. Ради припреме студената за полагање пријемног испита, Факултет организује часове припремне наставе.

Факултет расписује Конкурс који је доступан на сајту Факултета, а преко Универзитета се исти објављује у штампаним медијима. Конкурс се објављује најкасније пет месеци пре почетка школске године и садржи све елементе дефинисане Законом о високом образовању.

Правила за упис у прву годину студија објављују су на сајту Факултета и доследно се примењују при спровођењу уписне процедуре.

Такође су благовремено објављени и сви подаци о важним терминима и потребној документацији у току уписне процедуре, од тренутка подношења докумената до самог уписа.

После пријемног испита, у предвиђеном року, објављује се прелиминарна ранг листа која садржи приказане бодове по основу успеха из средње школе, бодове са пријемног испита и укупне бодове за рангирање. Учесницима конкурса је омогућен двостепени поступак за решавање приговора на редослед кандидата. По истеку рокова за жалбе кандидата и разматрања пристиглих жалби, објављује се коначна ранг листа која је доступна у просторијама секретаријата и на огласној табли Факултета.

Вредновање предиспитних обавеза у складу са Законом, разматрано је на седницама Наставно-научног већа са циљем дефинисања јасних критеријума њиховог вредновања.

Правила оцењивања студената на испитима регулисана су Статутом и Правилником о полагању испита и оцењивању на испитима (<http://www.mef.edu.rs>), а објављивање свих видова постигнутих резултата је транспарентно.

Обавеза сваког наставника је да приликом објављивања резултата, објави и термин у коме студенти могу по жељи погледати своје радове на предиспитним обавезама и испитима и добити потребно образложење за остварене бодове.

Инфраструктура за студенте

Радно време Студентске службе прилагођено је потребама студената и објављено је на огласној табли. Такође, студентима је на располагању имејл office@mef.edu.rs који запослени у Студентској служби свакодневно проверавају, одговарају на постављена питања и обрађују захтеве.

Коришћење Библиотеке усклађено је потребама студената. Радно време објављено је на сајту и огласној табли, а у свакој години, финансијским планом се планирају средства за издавање уџбеника и куповину стручне литературе за Библиотеку према потребама које се исказују одлукама Наставно-научног већа, за наредну годину. Катедре су задужене да у складу са Правилником о издавачкој делатности и потребама студената, благовремено раде на обезбеђивању наставних материјала (уџбеника, практикума и сл.).

На програмској платформи *Moodle* наставници су поставили материјале са предавања у виду презентација са снимљеним гласом, стручне чланке из актуелних области за предмет, теме за домаће задатке, теме за семинарске и завршне радове и сл. за ауторизоване кориснике. Презентације на програмској платформи *Moodle* намењене су студентима који желе да студирају на даљину (*DLS*), као и помоћ запосленим студентима.

Мишљење студената о квалитету уџбеника и снабдевености потребном литературом прибавља се сваке школске године студентском анкетом.

Информатички кабинет је на располагању студентима у слободно време у складу са распоредом наставе у сваком семестру. Студенти могу да користе интернет и друге потребне програме за израду домаћих задатака и семинарских радова.

Студенти Факултета су организовани и за екипне спортове, а учешће студента на спортским такмичењима организује и финансира Факултет.

Термини консултација објављују се на почетку семестра на сајту Факултета и на огласној табли. Поред објављених термина консултација, студентима је омогућено да предметне наставнике контактирају путем електронске поште. У циљу лакше комуникације имејл-адресе свих наставника и сарадника објављене су на сајту.

Корективне мере и процедуре (за слабу пролазност на испитима)

Наставно-научно веће Факултета разматра пролазност на испитима у циљу дефинисања узрока ниске пролазности и потреба за предузимање корективних мера. У зависности од узрока, мере се предузимају на нивоу одговарајућих катедри које су у обавези да дефинишу начине поправљања пролазности на предметима које реализује катедра. У том смислу предузимају се различите мере.

Као један од узрока слабе пролазности на испитима, уочен је код једног броја студената проблем неразумевања значаја активног студирања, неопходног за испуњавање предиспитних обавеза и олакшано савладавање градива. Наставно-научно веће је донело одлуку да се системски утиче на подизање свести студената о значају активног студирања.

У овај процес укључени су сви наставници и Студентски парламент, како би се повећао степен посећености наставе, ниво активности студената у току семестра и повећале могућности за савладавања градива.

Б) У ОКВИРУ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ:

Пријем студената

Према резултатима анкете о томе како су кандидати који конкуришу за упис на Факултет сазнали за Факултет највећи број кандидата наводи препоруке бивших студената, пријатеља, и родитеља. Затим следи сајт факултета, па портал инфостуд и досадашње представљање Факултета на сајмовима образовања, као и систем отворених врата Факултета и отворене симулације кризних ситуација (у којима учествују студенти све три године основних студија), где се будући бруцоши могу интерактивно уверити у принципе и начине извођења наставног процеса на Факултету. Остале категорије су занемарљиве. На основу наведених података и података о пролазности на испитима долази се до закључака о смерницама за подизање квалитета студената.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Дефинисана процедура пријема студената.	+++	Недовољан ниво предзнања студената.	+
Доступност информација.	+++		
Загарантована једнакост и равноправност студената.	+++		
Бесплатна припремна настава за полагање пријемног испита.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Процедуре су јасно дефинисане и доследно се примењују.	+++	Недовољна информисаност потенцијалних кандидата.	++

Анализа метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима и годинама и корективне мере

Захваљујући електронској бази података о резултатима студената на предиспитним обавезама и испитима, анализе података о пролазности студената по предметима, испитним роковима, програмима и годинама, пружају егзактне податке као реалне показатеље о раду студената и наставника.

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Методе и критеријуми оцењивања су дефинисани силабусом предмета.	+++	Постојање неусаглашености.	+
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Учешће студента у корекцији оцењивања кроз анкете.	+	Незаинтересованост студената.	++

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Унапредити полагање пријемног испита и организовати припремну наставу за полагање пријемног испита.
2. Кроз акциони план разрадити процедуре за реализацију свих сегмената наставног процеса у које треба укључити студенте са њиховим обавезама, уз развијање партнерског односа у наставном процесу између наставника и студента.
3. Унапредити систем праћења успеха студената, како би се правовремено и адекватно реаговало у случају незадовољавајућих резултата.
4. Унапредити систем оцењивања студената кроз унапређење Правилника о полагању испита и оцењивању на испитима.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години.

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30. 09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма.

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија.

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената.

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању.

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

**СТАНДАРД 9: КВАЛІТЕТ УЦБЕНИКА, ЛІТЕРАТУРЕ,
БІБЛІОТЕЧКИХ І ІНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА**

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЦБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет располаже савременом Библиотеком и читаоницом. У Библиотеци се обавља пријем, обрада, чување и коришћење библиотечке грађе. Приступ библиотечком фонду је слободан што студентима омогућава брзо и ефикасно претраживање потребне литературе. Публикације су обрађене, сигниране и распоређене по научним областима. Дужност сваког предметног наставника јесте да обезбеди уџбеник, књигу или рукопис за предмет за који не постоји одговарајућа литература. Квалитет свих нових уџбеника заједничка је одговорност како самог аутора, тако и рецензента.

Покривеност уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени

Библиотека Факултета поседује укупно 1.650 библиотечких јединица. Факултет плански обогаћује библиотечки фонд савременом литературом и новим издањима у циљу унапређења квалитета наставног и научно-истраживачког процеса. У Библиотеци се налази основна и додатна литература потребна за све предмете коју студенти могу да преузму за све степене студија и све студијске програме. Куповина књига за Библиотеку врши се на предлог предметних наставника и у договору са деканом Факултета. Приоритет у куповини представљају књиге корисне за потребе израде семинарских радова, припреме домаћих задатака и израде завршних радова, као и за шире образовање.

За наставу из сваког предмета су обезбеђени потребни уџбеници и монографије чији су аутори наставници запослени на Факултету (Табела 9.2). Потребне за литературом, наставници исказују на седницама катедри. Шефови катедри утврђене потребе у литератури пријављују продекану за наставу. Продекан за наставу сачињава план набавке литературе и доставља га генералном менаџеру Факултета, који у складу са финансијским могућностима и у договору са деканом набавља потребну литературу.

Информисаност студената о потребној литератури обезбеђена је низом активности свих учесника у наставном процесу, као и ангажовањем пратећих стручних служби. О потребним уџбеницима и допунској литератури наставник је дужан да упозна студенте на почетним часовима предавања. Са литературом неопходном за припрему испита упознато је и особље Библиотеке које заинтересоване студенте обавештава о могућностима изнајмљивања публикација у складу са Правилником о раду Библиотеке.

Поред стандардних штампаних уџбеника и књига, предметни наставници обезбеђују и разноврсне наставне материјале (презентације, скрипте, практикуме, вежбе, тестове) који се у електронској форми достављају Библиотеци и постављају на *Moodle* платформу. Ови наставни материјали представљају пратећу литературу и наставни материјал који наставници припремају као презентације за предавања.

Издавачка делатност на Факултету регулисана је Правилником о уџбеницима којим се утврђују циљеви, садржај и организација издавачке делатности. Издавачка делатност Факултета обухвата издавање основне литературе, помоћне (додатне) литературе, монографских публикација, серијских публикација и осталих стручних и научних публикација.

Квалитет наставне литературе подлеже стандардима, а минимум стандарда се утврђује у погледу садржаја, структуре, стила и обима у складу са стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета наставе на Факултету. Рецензија је неопходна за све врсте публикација које издаје Факултет. Правилником о уџбеницима дефинисан је поступак рецензирања публикација, као и услови за именовање рецензента.

Факултет обавља периодичну евалуацију уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса.

Опремљеност Библиотеке потребним бројем библиотечких јединица и опремом за рад

Факултет има одговарајућу Библиотеку снабдевену потребним публикацијама за извођење наставе и информатичке ресурсе и сервисе које користи у циљу испуњења основних задатака. Библиотека поседује Правилник о раду, који је у складу Правилником о раду високошколских библиотека и уписана је у регистар библиотека матичне Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић.“

Библиотека ради у складу са Правилником о раду библиотеке, поседује 1650 библиотечких јединица (Табела 9.1) из области из којих се реализује наставни процес.

Највећи део библиотечке грађе обезбеђен је разменом уџбеника и друге литературе са сродним високошколским установама и библиотекама у земљи и региону, али и куповином нових издања књига и уџбеника. Библиотека Факултета располаже свим издањима објављеним на Факултету, као и домаћим и страним публикацијама из релевантних области за појединачне студијске програме.

Услуге Библиотеке су на располагању како студентима, тако и наставницима и сарадницима. Коришћење Библиотеке и читаонице омогућено је свим корисницима сваког радног дана у току радног времена, што корисницима омогућује максимално коришћење њених капацитета. Библиотечке послове обавља библиотекар.

Простор Библиотеке одређен је према броју корисника, величини фонда и намени. У потпуности је поштован стандард за високошколске библиотеке, те је обезбеђено једно место у читаоници на девет студената. Предвиђен је смештај целокупног библиотичког фонда у слободном приступу за референтне уџбенике, актуелне периодичне публикације и фреквентне монографије. У Библиотеци ради библиотекар са стеченим високим образовањем и положеним стручним испитом.

Библиотека води алфаветски, стручни и предметни каталог у електронском облику, што омогућава лакшу доступност, претраживост и транспарентност.

У Библиотеци се ради у складу са: Законом о библиотечкој-информационој делатности, Законом о ауторским и сродним правима, Законом о културним добрима, стандардима за високошколске библиотеке и принципе интелектуалних слобода.

Библиотека Факултета је у 2017. години приступила систему COBISS.

Праћење, оцењивање и унапређење структуре и обима библиотечког фонда

Библиотечки фонд се попуњава куповином, разменом и поклоном. Структуру и обим библиотечког фонда и учила критички процењују наставници и сарадници према програмима својих предмета и предлажу набавку најновијих публикација из конкретних наставних области, тако да се библиотечки фонд систематски обогаћује издањима реномираних издавача.

Средства за куповину формирају се финансијским планом за сваку календарску годину. Изузетно, ван плана, публикације се могу набавити на предлог професора а по одлуци декана или председника Савета Факултета.

У остваривању ових циљева Факултет предузима следеће активности:

- Континуирано допуњује библиотечки фонд најновијом литературом (учбеници, књиге, монографска дела, научни и стручни часописи и друга доступна периодика) на предлог наставника и сарадника;

- Континуирано технички осавремењује простор Библиотеке и модернизује информатичке ресурсе.

Обезбеђивање неопходних информатичких ресурса потребних за савладавање градива

Факултет студентима обезбеђује неопходне информатичке ресурсе потребне за савладавање наставног градива (Прилог 9.2). Постојећи број рачунара се континуирано допуњује како у погледу броја, тако и у виду техничког побољшања. Такође, одржава се и допуњује постојећа информатичка мрежа која је у функцији подизања квалитета наставног процеса, научног и стручног усавршавања наставника, сарадника и студената.

Факултет поседује адекватно и савремено технички опремљене просторије. Покривен је интерним системом за видео надзор уз систем за биометријску контролу присутности студената на настави. Све учионице на Факултету опремљене су рачунаром, таблом са маркерима и пројектором. Учионице поседују мрежни прикључак чиме је обезбеђен приступ неопходним материјалима за извођење наставе, како са интерне рачунарске мреже Факултета, тако и са интернета. Факултет поседује квалитетно искаблиран мрежни систем и сервер за мрежну подршку наставном процесу и раду у рачунарској учионици. У оквиру наставног процеса на рачунарима су инсталиране професионалне апликација за рад.

Усклађеност броја запослених у Библиотеци и пратећим службама са националним и европским стандардима

Према националним и европским стандардима Факултет обезбеђује адекватан број запослених у Библиотеци и пратећим службама. У складу са укупним бројем студената на пословима у Библиотеци је ангажован један библиотекар.

Праћење компетентности и мотивисаности особља за подршку у Библиотеци, читаоници и рачунарском центру

Факултет реализује континуирану проверу квалитета рада, компетентности и мотивисаности стручног лица запосленог у Библиотеци, као и у рачунарском центру за

подршку и помоћ студентима, наставном и ненаставном особљу. Факултет подстиче студенте да дају своје предлоге, сугестије и примедбе које се односе на начин рада, побољшање квалитета рада, као и евентуалне критике на рачун стручности, недовољне мотивисаности и компетентности запослене особе у Библиотеци, читаоници и рачунарском центру.

Упознавање студената са начином рада у Библиотеци

Студенти су обавештени о времену рада Библиотеке, начину рада и условима коришћења библиотечког фонда и читаонице, истицањем обавештења на улазу у просторије Библиотеке, као и на сајту Факултета. Време рада Библиотеке, начин рада и услови коришћења Библиотеке од стране студената прописани су у складу са Правилником о раду Библиотеке.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ:

Структура и обим библиотечког фонда

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Добра снабдевеност Библиотеке савременом стручном литературом уз прецизно вођење евиденције о библиотечком фонду.	+++	Због недостатка новчаних средстава смањен је број куповине нових издања помоћне стручне литературе.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Константно праћење потреба катедри и осавремењивање библиотечког фонда у складу са потребама студијских програма.	++	Ограничена средства за проширење библиотечког фонда; ризик у планирању сопствених прихода.	++

Информатички ресурси

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Факултет поседује савремено опремљену рачунарску учионицу са довољним бројем рачунара који су мрежно повезани.	+++	Факултет не може у потпуности пратити сва најновија достигнућа у области информационах технологија због њиховог брзог напретка и развоја.	+
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Настојати и у складу са финансијским могућностима пратити сва најновија информатичка достигнућа.	+	Ограничена средства не дозвољавају у потпуности обнављање информатичке опреме.	+

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Наставити са проширивањем библиотечког фонда, како стручном, тако и допунском литературом у складу са потребама студената, наставника и сарадника.
2. Информатичке ресурсе осавремењивати имплементацијом нових информационих и комуникационих технологија.
3. Успостављање сарадње са институцијама које могу допринети унапређењу и осавремењавању библиотечког фонда и информатичких ресурса.
4. Умрежавање са другим научно-истраживачким институцијама у циљу проширивања доступне литературе.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи.

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса.

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима).

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи.

**СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ
УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ**

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

10.1. Орган управљања, његове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом утврђени су Статутом (<http://www.mef.edu.rs>) у складу са законом.

Орган управљања Факултета је Савет. Статутом Факултета предвиђено је да Савет има седам чланова, од којих су пет представници запослених на Факултету, један представник студената (по правилу председник Студентског парламента) и један представник оснивача. Рад Савета уређен је [Пословником о раду Савета](#).

Декан Факултета је орган пословођења, изабран од стране Савета. Декан представља и заступа Факултет у земљи и иностранству, непосредно руководи његовим радом, предлаже основе пословне политике и одговара за остваривање образовне и научно-истраживачке делатности Факултета. Декан се именује из реда професора стално запослених на Факултету. Декану у раду помажу продекан за наставу, продекан за научно-истраживачки рад, продекан за међународну сарадњу, продекан за сарадњу са привредом и секретар.

Највиши стручни орган је Наставно-научно веће. Веће одлучује о питањима од интереса за реализацију наставе, научно-истраживачког рада, укључујући доношење истраживачко-развојног програма, даје предлог за наставне планове и програме и доношење издавачког плана. Сачињавају га сви наставници и сарадници Факултета. Декан је председник Наставно-научног већа по функцији.

Студентски парламент Факултета је орган преко којег студенти остварују своја права и штите своје интересе. Његов рад је јаван, а сачињавају га избрани представници студената.

Секретаријат Факултета организује рад ненаставног особља, које чине службе за правне, кадровске, финансијске, административне, техничке и друге послове, који су од

заједничког интереса за обављање делатности. Његовим радом руководи секретар Факултета.

10.2. Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола су утврђени Статутом и [Правилником о организацији и систематизацији послова](#) у складу са законом.

Овлашћења и одговорности Савета, декана, Наставно-научног већа, секретара, као и структура, делокруг рада организационих јединица приказани су: [Шематска организациона структура високошколске установе \(Прилог 10.1\)](#).

Организационе јединице Факултета које се баве наставним, научно-страживачким и стручним радом су:

- катедре;
- институти и
- лабораторије.

Организационе јединице Факултета које се баве стручним, управно-административним и техничким пословима су:

- стручне службе и
- уписно истраживачки и едукативни центри.

Катедре се организују за уже научне области или више сродних предмета. Сачињавају их сви наставници и сарадници из уже научне области или више сродних предмета за које је формирана, а који предају на Факултету. Катедре се оснивају одлуком Наставно-научног већа на предлог декана. Радом катедре руководи шеф катедре, именован од стране Наставно-научног већа, а на предлог декана. Одлуком Наставно-научног већа одређују се и припадајући предмети катедрама.

Секретаријат (стручне службе) обавља правне, кадровске и опште послове, послове Студентске службе, финансијске послове, послове библиотеке, техничке и друге помоћне послове. Радом Секретаријата руководи секретар Факултета.

10.3. Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање Факултетом и предузима мере за њихово унапређење.

Минимални ниво квалитета елемента састоји се у континуираном праћењу, контроли и оцени организације и управљања Факултетом. Статутом је предвиђено да Факултет прати

и оцењује организацију и управљање високошколском установом, у складу са **Правилником о самовредновању** (путем анкета и увидом у чињенично стање). Наставно-научно веће је образовало Комисију за самовредновање која је израдила инструменте за самовредновање свих служби, спровела испитивање и обрадила добијене податке. **Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби** ([Прилог 10.2](#)).

10.4. Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког, пословодног и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада. Посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима.

Минимални ниво квалитета елемента састоји се у континуираном праћењу и оцењивању управљачког, пословодног и ненаставног особља и предузимању мера за побољшање квалитета њиховог рада, нарочито у односу према студентима.

Квалитет управљања Факултетом обезбеђује се редовном провером поступања Савета Факултета по следећим актима: Закону о високом образовању, Статуту, Правилнику о обезбеђењу квалитета, Стратегији обезбеђења квалитета, Политиком о обезбеђењу квалитета као и провером законитости донетих одлука, за коју су одговорни декан и секретар Факултета. Савет Факултета најмање једанпут годишње преиспитује: политику и циљеве квалитета, функционисање система квалитета и по потреби обликује програме и предузима корективне и превентивне мере у циљу сталног упоређивања квалитета и задовољавања потреба студената и запослених.

Декан, као орган пословођења, одговара Савету за законитост свог и рада Факултета у целини и може због незаконитости у раду бити разрешен дужности и пре истека мандата, по процедури регулисаној Статутом. Декан подноси Савету годишњи извештај о резултатима пословања.

Секретар за свој рад непосредно одговара декану Факултета. Секретар непосредно прати и оцењује рад ненаставног особља и једном годишње подноси извештај декану, који поред оцене рада запосленог ненаставног особља садржи и постигнуте резултате, препознате проблеме и слабости и предлог мера за њихово уклањање.

Посебно се прати мотивисаност запослених за рад и односи запослених према студентима, односно коректност и професионалан однос у комуникацији са студентима, наставницима и сарадницима, као и трећим лицима.

Комисија за самовредновање и управљање квалитетом има овлашћење да самоиницијативно периодично проверава рад запослених и да о уоченим слабостима обавештава декана, продекана за наставу и секретара, као и да предлаже мере за побољшање квалитета. Такође, Комисија оцењује рад ненаставног особља на крају сваког семестра спроводећи анкету, на усвојеним обрасцима.

10.5. Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актима Факултета и доступни су јавности.

Минимални ниво квалитета елемента састоји се у утврђивању и доследном спровођењу услова за заснивање радног односа и напредовања ненаставног особља у складу са општим актима Факултета. Заснивање радног односа је транспарентно, путем јавног конкурса, доступано јавности и у складу са Законом, Правилником о организацији и систематизацији послова Факултета и Статутом.

Онемогућен је сваки вид дискриминације (непосредне или посредне) приликом избора кандидата у запошљавању, али и самих запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу и боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање и инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне прилике и обавезе, сексуално опредељење, политичка и друга уверења и ставове, као и чланство у политичким организацијама и синдикатима, социјално порекло, имовинско стање и неко друго лично својство.

Запослени приликом заснивања радног односа добија Обавештење о забрани вршења злостављања на раду и правима, обавезама и одговорностима запосленог и послодавца у вези са забраном злостављања и Обавештење о правима узбуњивача, поступку узбуњивања, као и другим питањима од значаја за узбуњивање и заштиту узбуњивача. Такође се обавештавају о начину остваривања својих права, ако су иста угрожена.

Сваки запослени на Факултету има свој персонални досије, у који се уписују подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, додатном нивоу образовања које је накнадно стечено, евентуалним дисциплинским мерама и друго.

10.6. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља доступни су оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења.

Рад органа пословођења и служби Факултета оцењују наставници, асистенти, сарадници у настави, ненаставни радници и студенти Факултета путем анонимног анкетирања. Резултати анкетирања показали су да су студенти задовољни радом служби. Они су најзадовољнији радом стручних служби и организацијом наставе.

Комисија за самовредновање и управљање квалитетом спроводи анкету и припрема извештај о резултатима анкете.

10.7. Факултет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са Стандардом 7 за акредитацију Факултета као високошколске установе.

Број ненаставних радника, степен њихове стручности у складу су са стандардима за акредитацију. Ненаставно особље Факултета квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању научноистраживачке делатности, као и осталих делатности Факултета.

Минимални ниво квалитета елемента састоји се у континуираном праћењу и оцени да ли број и квалитет ненаставног особља задовољава Стандард 7 за акредитацију Факултета као високошколске установе.

Ненаставно особље Факултета чини девет запослених радника (Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организацијских јединица).

Они учествују у обезбеђењу услова за нормално функционисање Факултета. Њихов рад се огледа у организовању служби у оквиру Секретаријата.

10.8. Факултет посебно обезбеђује ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану, како би се испратила промена свих законских решења која се односе на рад установе и запослених.

Факултет перманентно осавремењава процес рада у службама у складу са својим финансијским могућностима, увођењем нових информационих технологија и процедура, што изискује стално усавршавање и образовање управљачког и ненаставног особља. Начини на који се то постиже су: финансирање стручних семинара, саветовања, курсева и других видова едукација.

Минимални ниво квалитета елемента састоји се у доношењу плана образовања и усавршавања управљачког и ненаставног особља у складу са Развојним планом Факултета, Правилником о усавршавању и оспособљавању запослених и Статутом.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ:

- дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа;

- дефинисаност организационе структуре;
- праћење и оцењивање квалитета управљања установом;
- праћење и оцењивање рада стручних служби и ненаставног особља;
- дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља;
- доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања;
- перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља.

Заједничком анализом горе наведених елемената дошло се до следећих закључака:

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Дефинисане су надлежности органа управљања Факултетом, као и њихова одговорност.	+++	Незаинтересованост појединаца за даља унапређивање знања.	++
Организационе јединице на Факултету, њихова структура и делокруг рада дефинисани су Правилником о систематизацији функција и радних места.	+++	Стручна усавршавања се организују у складу са финансијским могућностима.	+++
Факултет подстиче и финансира усавршавање и образовање ненаставног особља.	+++	Недовољна заинтересованост студената за рад управљачког и ненаставног особља.	+
Факултет прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Ефикасност и оперативност органа управљања.	+++	Запослени на радним местима која не захтевају креативност губе мотивацију за даље усавршавање.	++
Увођење електронске кореспонденције убрзава рад.	+++	Непримењивање корективних иподстицајних мера може смањити мотивацију запослених у стручним службама и ненаставној подршци.	++
Обезбедити чешће и перманентно усавршавање и образовање управљачког и ненаставног особља.	+++	Може се десити да дефинисана организација не покрива најефикасније стварне потребе.	++

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТА

1. Факултет ће перманентно пратити и евалуирати примену поступака за обезбеђење квалитета управљања и ненаставне подршке, предвиђених правилницима и другим општим актима Факултета и, ако буде потребно, усавршавати их и даље развијати.
2. Факултет ће и даље наставити да побољшава услове рада ненаставног особља набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада.

3. Факултет ће наставити да унапређује професионалне компетенције ненаставних радника, стандард професионалног понашања и отвараће већи простор за иницијативе и идеје запослених и изражаваће и уважаваће мишљења ненаставног особља.
4. Интензивније укључивати студенте у оцењивање квалитета рада свих управљачких органа.
5. Вршити континуирано усавршавање ненаставног особља у складу са програмом усавршавања.
6. Доследно примењивати корективне и подстицајне мере.
7. Вршити систематску проверу ефикасности организационе структуре која је дефинисана општим актима и по потреби је прилагођавати.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица.

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе.

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби.

СТАНДАРД 11: КВАЛІТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет је обезбедио простор за оптимално извођење наставе. Планирањем група за теоријску наставу и вежбе обезбеђен је радни простор свим студентима у току наставе. Сваки студент у оквиру своје групе има своје место како у слушаоницама и у кабинету за информатику, тако и у амфитеатру.

Факултет поседује следеће просторије: кабинет за информатику; слушаонице; амфитеатар; библиотеку; читаоницу; наставничке кабинете; канцеларије за декана, председника Савета, продекана за наставу, шефове катедри; салу за састанке; просторију за развојни центар и канцеларије за ненаставно особље.

Укупна површина просторија = 2.331m²

Све просторије су опремљене одговарајућим инвентаром у складу са наменом просторије. У Прилогу 11.1. дата је табела у којој су приказане површине наведених просторија са којима располаже Факултет. Простор је у складу са стандардима прописаним од стране акредитационог тела, и Факултет је на основу квалитета свог простора акредитован и добио дозволу за рад.

Факултет поседује адекватно и савремено технички опремљене просторије. Покривен је интерним системом за видео надзор уз систем за биометријску контролу присутности студената. Све слушаонице на Факултету опремљене су таблама и пројекторима. Слушаонице поседују мрежни прикључак чиме је обезбеђен приступ неопходним материјалима за извођење наставе, како са интерне рачунарске мреже Факултета, тако и са интернета. Факултет поседује квалитетно искаблиран мрежни систем и сервер за мрежну подршку наставном процесу и раду у рачунарској учионици. У оквиру наставног процеса на рачунарима су инсталиране професионалне апликација за рад.

Приступ интернету успостављен је уговорном обавезом са изабраним провајдером који до Факултета долази инсталираним оптичким линком и *wireless* сигналом. Оптички линк омогућава интернет *flat* са 5 Mbp/s, док *wireless* представља резервни *backup (failover)* довод сигнала за случај проблема у раду оптичке инфраструктуре до зграде Факултета.

Факултет континуирано улаже новчана средства у подизање квалитета постојеће, набавку и замену старе опреме.

Факултет континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената. Због иновација у наставним плановима на свим студијским програмима, у периоду од акредитације до данас, Факултет је извршио осавремењивање и унапређење постојећег простора и опреме.

Практична настава одређеног броја научно-стручних и стручно-апликативних предмета у наставним програмима на Факултету изводи се кроз разне врсте симулација, применом рачунарских технологија, информационих система и електронског пословања. У оквиру предмета *Виртуелно предузеће* примењују се савремене методе и технике симулације и виртуелизације менаџмента бизниса у оквиру широког спектра практичних и менаџерских вештина, применом различитих софтверских пакета за симулацију пословних функција и процеса реалних пословних система. Таквим савременим приступом стицања знања и практичних вештина на бази очигледности наставног процеса, студенти су у потпуности научно-стручно и психолошки припремљени за реално предузеће.

У оквиру Факултета имплементиран је систем за “Учења на даљину” (*Distance learning*) који представља посебан вид наставне у складу са законом.

Факултет је за потребе наставника и студената имплементирао електронску размену докумената путем електронских издања која је могуће преузети у Библиотеци или путем званичног *WEB* сајта и званичне мреже имејл-адреса Факултета који различитим имејл листама омогућава размену докумената по различитим групама. Сваком предавачу Факултета отворен је налог електронске поште.

Сервер електронске поште омогућава размену информација између корисника и у случају када је неопходно искључити са интернета службени сајт Факултета због одређених техничких промена у рачунарском административном систему Факултета. Поред понуђених информација у електронском облику на сајту, студентима се део информација прослеђује на електронску пошту.

За потребе наставника на Факултету је инсталиран интернет путем рачунарске мреже. У свим просторијама у којима бораве и раде предавачи, налазе се десктоп рачунари или преносиви рачунари којима је обезбеђен приступ локалној рачунарској мрежи Факултета и интернету.

Библиотека и читаоница опремљене су штампачима и опремом за скенирање и нарезивање различитих медијума за пренос информација у електронском облику. За потребе фотокопирања Факултет поседује у оквиру Библиотеке и читаонице фотокопир апарат који је умрежен под административним доменом Факултета који поред копирања, нуди и могућност штампања са удаљеног места. Ваннаставно особље на Факултету на својим радним местима има инсталиране десктоп или преносне рачунаре, а Секретаријат и Студенска служба додатно штампаче и скенере.

За рад Студентског парламента обезбеђена је посебна просторија. Друга просторија где студенти имају резервисане термине за рад на рачунару налази се у рачунарској учионици. Активности студената током тих термина одвијају се уз присуство референта за информатичку подршку. Студенти имају могућност да током радног дана контактирају референта за информатичку подршку за све проблеме и потребе које имају везано за коришћење рачунара, приступ интернету, налоге електронске поште, нарезивање CD/DVD медијума, штампање и друго.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ:

Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Реализација наставног процеса са акредитованим бројем студената, просторијама са капацитетом какав је на Факултету даје предност у извођењу наставе из већег броја различитих предмета истовремено.	+++	Оптерећење информатичког кабинета захтева одржавање наставе у две смене.	+
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Област студирања на даљину представља значајан потенцијал за повећање капацитета без велике потребе за додатним простором.	+++	Трошкови одржавања су све већи па Факултет за те потребе издваја значајна средства.	++
Информатички кабинет представља значајан потенцијал за практичан рад студената.	+++		

Адекватност техничке и остале опреме

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Техничка опрема на Факултету набављена је на основу потребе студијских програма, при чему је вођено рачуна о тренутној актуелности опреме која се набавља, као и могућности проширења са додатним елементима за будуће потребе.	+++	Отежано је улагање у побољшавање рачунарске опреме у хардверском и софтверском смислу.	++
Техничка опрема у информатичком кабинету и слушаоницама адекватна је за одвијање наставног процеса.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Побољшање техничке опремљености у домену информационих ресурса.	+++	Застаревање рачунарске и остале техничке опреме.	++
Повећање капацитета опреме у наставно-научним базама Факултета у сврху још квалитетнијег стручног усавршавања наставног особља и студената.	+++		
Додатна набавка опреме за заштиту животне средине у складу са потребама.	+++		

Усклађеност капацитета опреме са бројем студената

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање одговарајуће опреме за савремено извођење наставе у складу са потребама студијских програма.	+++	Недовољна усклађеност капацитета опреме са бројем студената.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Донације кроз сарадњу Факултета са домаћим и међународним институцијама.	+++	Акредитација нових студијских програма.	+

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Праћење светских трендова и увођење савремене информатичке опреме, учила и софтвера и њихово даље унапређивање.
2. Набавка опреме мора бити у функцији реализације акредитованих студијских програма у циљу њиховог јачања и подизања квалитета.
3. Иницирање нових и унапређење постојећих партнерстава са академским и пословним институцијама из земље и иностранства.

4. Сачињавање прецизне анализе о ефективном коришћењу свих постојећих просторних ресурса Факултета.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе).

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду.

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе.

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

Квалитет финансирања Факултета за примењени менаџмент, економију и финансије обезбеђује се кроз правовремену наплату школарине и рационално трошење средстава, што ће довести до трајне финансијске стабилности.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет стиче средства за обављање своје делатности у складу са законским одредбама.

Облици стицања и прибављања средстава су:

- средства која обезбеђује оснивач у облику оснивачког улога;
- школарина и друге накнаде које плаћају корисници услуга;
- приходи од пројеката и уговора које Факултет закључује са трећим лицима у циљу пружања консултантских услуга;
- накнада за комерцијалне и друге услуге;
- донације, поклони, завештања;
- оснивачких права и уговора са трећим лицима;
- други извори у складу са законом.

Факултет се приоритетно финансира остваривањем прихода од школарина и других накнада за услуге које пружа студентима. Други извор стицања прихода су комерцијалне и друге услуге које Факултет пружа трећим лицима (реализација курсева, семинара, обука, консултанске услуге).

Трошкови Факултета су: обезбеђивање услова за извођење наставе, набавка потребне опреме за извођење наставе, обављање научног рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно и стручно усавршавање наставника, сарадника и других запослених, подстицање развоја наставно-научног подмлатка, рад са даровитим студентима, студијске екскурзије, практични рад студената, одржавање и обнављање библиотечког фонда, модернизовање информатичког кабинета и друге опреме, међународна сарадња, издавачка делатност, трошкови рада и развоја информационог система као подршке наставном процесу, рад Студентског парламента, трошкови текућег

пословања, зараде запослених у складу са Законом и Правилником о раду, инвестиције, чланарина Универзитету, те други издаци за намене у складу са законом.

Средства остварена од школарина и други приходи користе се у складу са финансијским планом и покривају расходе неопходне за обављање делатности. Средства која остварује Факултет утврђују се и распоређују финансијским планом (Прилог 12.1). У распореду и намени финансијских средстава Факултет је самосталан.

О извршењу финансијског плана доноси се финансијски извештај (Прилог 12.2). Финансијски извештај и финансијски план усваја Савет Факултета. Финансијски план будућих прихода и расхода Факултета, као део плана рада Факултета, доступан је јавности. Факултет је у претходним годинама постојања и рада остварио позитивне финансијске резултате, испољавао финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду, што је посебан квалитет. Јавност и транспарентност извора финансирања Факултета представља принцип од којег се не одступа, а сви интересенти Факултета имају право на увид у финансијске извештаје и планове Факултета.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ:

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Школарина на студијама првог, другог и трећег степена, обезбеђује финансијску стабилност за извођење наставе, научно-истраживачког и стручног рада.	+++	Кашњење у наплати школарина може негативно утицати на редовно испуњење финансијских обавеза Факултета.	+++
Остваривањем финансијског плана обезбеђена су средства за несметани рад Факултета.	+++	Висина наплаћене школарине је у директној вези са могућношћу студената да редовно измирују своје обавезе.	+++
Процес и начини финансирања Факултета потпуно су транспарентни и доступни јавности.	+++	Прилагођавање износа висине школарине платежним могућностима становништва.	+++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Повећана заинтересованост за упис студената на основне, мастер и докторске академске студије омогућава испуњење финансијског плана.	+++	Пад животног стандарда може довести до смањене могућности уписа свих заинтересованих због немогућности плаћања школарине.	+++
Квалитетан наставни процес и добро спроведене припреме за упис, дају могућност уписа одговарајућег броја студената.	+++	Наставак економске кризе на државном нивоу.	+++
Акредитација нових, измене и допуне постојећих студијских програма у складу са захтевима тржишта рада за поједине професије.	+++	Лош материјални положај студената.	+++

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Стабилан извор финансирања обезбедити кроз упис довољног броја студената.
2. Повећати удео комерцијалних и осталих услуга у изворима финансирања.
3. Смањење фиксних трошкова Факултета.
4. Учешће на донаторским и комерцијалним пројектима.
5. Повећати удео сопствених средстава које Факултет остварује пружањем комерцијалних услуга.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 12

Прилог 12.1. Финансијски план

Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну календарску годину

**СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И
ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА**

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

Високошколска установа обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет обезбеђује студентима значајну улогу у процесу обезбеђења квалитета, кроз рад Студенског парламента и студентских представника у стручним телима Факултета, као и учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета кроз анкетирање студената о квалитету рада наставника њихово задовољство студијским програмом и условима студирања. Из редова студената именује се председник Студенског парламента, а представници студената чланови су тела задуженог за квалитет наставног процеса и услова рада на Факултету (Наставно-научно веће, Савет факултета). Студенти су укључени у целокупан поступак обезбеђивања квалитета (од прикупљања података, преко формирања извештаја, доношења мера за побољшање квалитета, до усвајања докумената којима се обезбеђује квалитет високошколске установе) и на одговарајући начин дају мишљења и оцене о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет, укључујући и резултате самовредновања.

Учешће студената у свим органима Факултета у складу је са Законом о високом образовању и није мање од 20% од укупног броја места чланова Наставно-научног већа и Комисије за квалитет. Студентски парламент је институција студентског организовања преко које студенти остварују своја права и штите своје интересе. Избор чланова Студентског парламента и конституисање Студентског парламента регулисан је Статутом. Радом Студентског парламента Факултета, студенти су активно укључени у процесу перманентног развоја и евалуације студијских програма, наставног процеса и метода оцењивања, док се спровођењем студентских анкета испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области.

Преко својих представника у Комисији за самовредновање и оцену квалитета рада, осим што разматра питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, Студентски парламент Факултета бави се:

- реформом студијских програма и утврђивањем броја ЕСПБ бодова;
- анализом ефикасности студирања;
- организацијом ваннаставних активности студената и студентске међуфакултетске и међународне сарадње;
- другим пословима у складу са законом, Статутом и општим актима Факултета.

Као последица оваквог вида сарадње са студентима, велики број студентских захтева, који се односе на скоро све сфере рада Факултета прихваћен је од стране одговарајућих органа (Савета факултета, Наставно-научног већа, декана и катедри).

Саставни део процеса самовредновања Факултета је анкета студената. Анкетирање врше наставници и студенти у складу са Правилником о студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника. Студенти су активно укључени у иновирање студијских програма, наставних планова и програмских садржаја наставних предмета као и у развоју метода вредновања знања студената, а питања која се обрађују у анкети дефинисана су у договору са Комисијом за самовредновање и Студентским парламентом. Резултати добијени обрадом података разматрају се на седници Комисије за квалитет, а извештај, закључци, препоруке и предлог мера достављају се Научно-наставном већу.

Извештај о резултатима студентског вредновања састоји се из општег и посебног дела. У општи део извештаја уносе се општи подаци који се односе на организовање и спровођење поступка студентског вредновања, а посебан део извештаја чини статистички приказ појединачних извештаја за сваког наставника и сарадника чији се педагошки рад вредновао, и то за сваки предмет посебно. На крају извештаја даје се преглед укупне просечне оцене сваког наставника и сарадника.

Посебан део извештаја о резултатима вредновања педагошког рада, декан доставља и сваком наставнику, односно сараднику чији је педагошки рад био предмет анкетирања.

Под руководством студената организује се такође анонимна анкета за вредновање студијских програма, наставе и услова рада. Анкета даје реалне резултате. Предлог комисије је да анкета буде конструктивнија јер има посебан утицај на наставни процес.

Обрадом досадашњих резултата уочен је мањи број проблема студената насталих променом дела наставног плана предмета, променом наставника или сарадника, као и другачијим дефинисањем и реализацијом предиспитних обавеза. Ове промене су биле последица жеље да се структура студијских програма усаврши и усклади са најсавременијим образовним стандардима и потребама.

У случају да не испуњава стандард у областима које се проверавају у процесу самовредновања, а које су процењиве од стране студената, Комисија за обезбеђење квалитета, чији су чланови и представници студената, обавештава декана Факултета о уоченим недостацима и даје предлог мера за њихово превазилажење. Декан предузима даље мере у складу са својим надлежностима.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНАТИ:

Учешће студената у телима за обезбеђење квалитета

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Изједначено мишљење наставника и студената по питањима о квалитету.	+++	Незаинтересовност за учешће у телима за обезбеђење квалитета.	++
Веће задовољство студената.	+++	Могућност да студенти сведоче о нескладу и конфликтима унутар колектива	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Ефикаснији резултати као последица заједничких интереса студената и Факултета.	+++	Запостављање општег интереса у односу на лични.	++
Директан утицај студената на све уочене проблеме у наставном процесу.	+++	Непристраност и критично мишљење студената у служби повећања квалитета Факултета.	++
Другачији и реалнији начин сагледавања проблема и потреба Факултета од стране студената.	++	Краткорочно решавање проблема квалитета.	++

Учешће студената у самовредновању

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Утицај на дефинисање питања која ће се оцењивати у анкетама.	+++	Допунско ангажовање студената у току периода наставе и испита, што може утицати на смањење наставних и ненаставних активности ангажованих студената.	++
Активно учешће у доношењу корективних мера и решења за уочене проблеме.	+++		
Активно учешће у променама на студијском програму.	+++		

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Реално суочавање са предностима и изазовима у процесу спровођења поступка самовредновања.	+++	Наметање нереалних захтева који узимају у обзир само потребе студената, а не сагледавају деловање институције у целини.	+
Директан утицај студената на све уочене проблеме у настави.	+++		
Остварење студентских захтева чиме се подстиче рад Студентског парламента.	++		

Студентска евалуација установе, студијских програма, наставе

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Могућност исказивања и разматрања свих захтева студената.	+++	Недоследност у критеријумима.	++
Задовољство студената због равноправног учешћа у наставном процесу и сопственом образовању.	+++	Површно попуњавање анкета и незаинтересованост одређеног броја студената.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Учешће студената у креирању нових предмета у складу са њиховим очекивањима.	+++	Нереални захтеви студената којима се очекује снижавање критеријума и обима знања засновани на краткорочним циљевима уписа наредне године и сл.	++
Утицај на кориговање дела садржаја предмета који студентима не доносе знање или вештине за које су намењени.	+++	Исказивање личних ставова који могу бити одраз личних анимозитета, а не објективног мишљења.	++
Утицај на промене конзервативних ставова или одлука које доносе појединци или Факултет.	++	Подилажење студентима од стране професора у жељи за бољим резултатима евалуације.	++

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТАНДАРДА

1. У наредном периоду, Факултет ће наставити да унапређује систем обезбеђења квалитета, уз пуну укљученост студената и Студентског парламента. У жељи да студентима омогући активно учешће у процесу унапређења квалитета, Факултет ће организовати чешће састанке са студентима наредних година студија и континуирано ће решавати проблеме везане за процес студирања креирањем додатних питања у оквиру постојећих студентских анкета. Посебна пажња биће посвећена подстицању научно-истраживачког рада студената, унапређењу мобилности студената, као и модификацији традиционалних наставних метода и модернизацији образовног процеса у целини обезбеђењем додатне техничке опреме студентима (iPad уређаја са најсавременијом литературом и електронском библиотеком по наставним јединицама).

2. На бази стечених искустава студената завршних година, Факултет ће посебну пажњу посветити сврсисходности повратних информација добијених од дипломираних студената, послодаваца и других институција о сазнању струке и способности за укључивање у процес рада или даљег усавршавања. Кроз ваннаставне курсеве и обуке, Факултет ће у циљу унапређења индикатора квалитета настојати да још више мотивише студенте за објективно вредновање квалитета, као и да повећа њихову свест и знање о потреби да својим предлозима и сугестијама допринесу раду и ангажовању представника студената у циљу праћења исхода учења, повезаности предмета и знања и оцењивању квалитета знања и вештина које ће стећи завршетком студија.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 13

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета (Одлука о формирању Комисије за обезбеђење квалитета).

**СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА
ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА**

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

А) ОПИС СТАЊА, АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА СТАНДАРДА

Факултет као основни стратешки циљ има квалитетно и сврсисходно образовање студената. Да би то постигао, обезбедио је спровођење утврђених стандарда и поступака за објективно проверавање и оцењивање квалитета студијских програма, задовољство студената условима студирања и радом наставног и ненаставног особља.

У процесу систематског и континуираног праћења и побољшања квалитета, значајну улогу имају стручни органи Факултета и то иницијално катедре на чији предлог Наставно-научно веће доноси одлуке о мерама запобољшање и усваја извештаје о резултатима систематског праћења и периодичне провере квалитета.

Један од основних инструмената за евалуацију наставног процеса јесу анонимне студентске анкете, којима се студенти позивају да искажу своје ставове, мишљење и задовољство како наставницима и сарадницима, тако и свим процесима наставне подршке. Осим кроз студентске анкете, студенти имају улогу у процесу самовредновања узимањем учешћа у раду органа задужених за процес самовредновања.

Факултет је обезбедио услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Комисија за квалитет спроводи анонимне анкете међу студентима о квалитету наставног процеса. Ресурси којима Факултет располаже омогућавају ефикасну обраду анкета, а стручни органи на основу резултата добијених анкетирањем врше анализе истих и предлажу превентивне и корективне мере за побољшање.

Као резултат континуираног праћења и провере квалитета настале су и измене курикулума појединих студијских програма, са циљем да се уочени недостаци исправе и тиме повећа ниво применљивог знања свршених студената.

Факултет је, имајући у виду усвојене стратешке циљеве, успоставио сопствени систем квалитета у оквиру којег перманентно подиже ниво, како наставног, тако и стручног и научно-истраживачког рада, као и ефикасност администрације.

На основу докумената који регулишу рад Комисије за квалитет и Комисије за самовредновање, Факултет једном у три године усваја Извештај о самовредновању.

Факултет обезбеђује повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената, које представљају полазни оквир за унапређење студијских програма.

На основу усвојених докумената из области обезбеђења, контроле и унапређења квалитета, извршена је свеобухватна провера квалитета рада на Факултету и урађен је Извештај о самовредновању. На основу изложеног, може се констатовати да су после извршене провере испуњени стандарди самовредновања високошколске установе. Неопходно је наставити са контролом квалитета, успостављањем нових стандарда и увођењем нових процедура за обезбеђење, контролу и унапређење квалитета, како би са нивоа испуњавања минималних захтева стандарда прешло у област вишег нивоа квалитета и тиме постали Факултет, који не само што у потпуности испуњава стандарде, већ перманентно постиже све виши ниво квалитета у свим областима рада.

Са резултатима самовредновања Факултет упознаје наставнике и сараднике, путем катедри и Наставно-научног већа, студенте путем Студентског парламента као и Комисију за акредитацију и проверу квалитета и ширу јавност објављивањем извештаја о самовредновању на сајту Факултета.

Б) У ОКВИРУ ОВОГ СТАНДАРДА МЕТОДОМ SWOT АНАЛИЗЕ АНАЛИЗИРАНИ СУ СЛЕДЕЋИ ЕЛЕМЕНТИ:

Континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање Комисије за обезбеђење квалитета.	+++	Додатно ангажовање чланова Комисије за самовредновање и служби Факултета.	+
Постојање Комисије за самовредновање са дефинисаним планом рада.	+++	Додатно ангажовање студената.	+

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Ефикасније спровођење и обрада анкете.	++	Попуњавање анкете само да би се извршила обавеза без удубљивања и намере да се унапреди постојеће стање.	+
Увођење обавезе да се анкете ураде.	++	Страх запослених од евентуалних лоших резултата који ће се у поступку праћења квалитета показати.	+
Подизање свести запослених и студената о значају унапређења квалитета.	++		

Постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање материјалних, информационих и људских ресурса за систематско праћење квалитета.	++	Анализа резултата анкете се врши после обављене анкете, па кашњење обраде и објављивање резултата немају утицај на побољшање квалитета у текућој школској години.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Даљи развој електронских процеса за процену квалитета.	++	Попуњавање анкете само да би се извршила обавеза без удубљивања и намере да се унапреди постојеће стање.	++

Редовна повратна информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Остваривање директног контакта са дипломираним студентима.	++	Недовољна повезаност са предузећима и институцијама где се запошљавају дипломирани студенти.	++
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Остваривање контакта са послодавцима како би дали оцену о квалитету дипломираних студената.	++	Субјективне оцене послодаваца.	+
Могућност да дипломирани студенти достављају своја кретања у служби путем чланства у алумном клубу.	++	Недовољна мотивисаност послодаваца за оцењивање стечених знања студената.	+

Периодичност процеса прикупљања података о квалитету

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Континуирано унапређивање система обезбеђења квалитета.	+++	Трошкови организације поступка прикупљања и обраде података о квалитету.	++
Прихватање студентских ставова у сврху унапређења квалитета.	++	Додатно ангажовање студената, појединих комисија и служби Факултета.	+

МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Бржи начин реаговања и отклањања пропуста.	++	Недовољна свест студената и запослених о значају и потреби периодичних провера квалитета.	++

В) ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Подизање свести код студената о значају системског праћења и периодичне провере квалитета, кроз исказивање њиховог мишљења, ставова и задовољства путем анкета.
2. Интензивније коришћење информационих система и алата у циљу систематичног прикупљања података и њиховог анализирања ради утврђивања и спровођења ефективних корективних мера и континуираног побољшања квалитета.
3. Проналажење адекватних начина мотивисања запослених за интензивније учествовање у процесу праћења и контроле квалитета, који осим постојећих периодичних провера, подразумевају и самоиницијативно покретање корективних мера чији је циљ унапређење квалитета процеса у којем су ангажовани.
4. Испитивање могућности интензивније сарадње са високошколским институцијама у циљу унапређења поступка праћења и провере квалитета.
5. Унапређивање комуникације са Националном службом за запошљавање, послодавцима и дипломираним студентима, како би се дошло до прецизније процене квалитета стечених компетенција дипломираних студената.

Г) ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ ЗА СТАНДАРД 14

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.